

בגליון:
חילים
חוזרים
לעבודה

העולם הזה

לפני שנתיים סיימה פלוגת "שועלי שמשון", יחידת הפשיטה הממוכנת של חזית הדרום, את תפקידה הקרבי. חבירה ששוכררו מאז וחזרו למסלול האזרחי, התחבטו לא פעם כיצד ליצור מוכרת נאה לשם היחידה, שתהלוך לא אופיה המיוחד. עתה יומה מערכת "העולם הזה" מפעל שיספק במידת-מה צורך זה, ויתן באותה שעה תנופה לשטח ספורטיבי חינוכי שלא טופח עד כה בארץ בכלל:

בחפז שריחמשטרה, מר כמור שיטורית, יתקיים בנכעתיים ביום ה' 7.12.50, ר' רחנכה, מרוישרה (כדורים משוכות) לאופנועים, על גביע נורד ע"ש שועלי שמשון. זכות ההשתתפות לכל רוכב אופנוע בעל 2,5 כחות-סוס ומעלה, במצב שימוש בינוני. ההתחרות תצולם ע"י סרטאי חיומנים הבינלאומיים.

ההרשמה, "אנפחה" היום, תימשך עד יום 2.12.50. על המועדים לפנות, עם אופנועיהם, למוסד האופנועים של יהודה ענן, מרכז ועדת השופטים, ברח' בוגרשוב 47, תל-אביב, בכל יום עד שעה 4 אחצה.

לאותם שאינם מתעניינים בגלגלים, וגם לא מחבבים יפהפיות הוליבודיות (חידון הקולנוע מסתיים השבוע) מגיש "העולם הזה" החל מגילון זה סידרה חדשה: "זהה את עצמך" מדי שבוע תפורסם תמונה ממאורע המוני שאירע באותו שבוע. אדם שזיהה את פניו בתמונה וישנה ראשון למערכת יזכה בפרס.

מרגנים על הקאריקטוריסטים שהם יודעים להעריך הומור רק בציורים של עצמם. דוש, ציירי-מערכת של "העולם הזה", יוצא מכלל זה: הוא יודע לצחוק גם מאחרים. החל מגילון זה יגיש דוש לקוראים סידרה של הומור אופיני של עמים אחרים. סיסמתו: "רק הקאריקטוריסט הוא נציג עמו!"

מכתבים

בשיטות שנועשו, אם נעשו, ולא להתמיד בשיטות של הכחשת כל דבר, בסיטונות ובכל מחיר.

י. ע. חיפה

אני חושבת, שאני מבטאת את רגשות כל חברותי לסבל, אם אביע את תודתי למערכת על פעולתה האמיצה למענו, שגר-מה כבר לא שביטלו את הניכוי השרי-רותי מתגמולינו וגם שילמו לנו את העודף מן התגמולים הקודמים. אני מקוה שתמ-שיכו במלחמתכם עד שהחוק המחפיר עצמו ישונה.

אלמנה עובדת, ת"א

אני קבלתי הודעה ממשרד השיקום כי מפחיתים לי את ההקצבה החדשית של 20.500 ל"ל 4.998 ל"ל, אין לי שום תמיכה מאיזה צד שהוא. שני הבנים שלי מקיימים בקושי את עצמם. איני מבקשת חסד אלא תובעת את זכותי לקיום מינימלי, אחרי מות בני זל, אני שבורה וחולה, ואיני מסוגלת לעבודה. האם יעזור לי "העולם הזה" להקיע את העזר?

ר. פ. אם שכולה

"העולם הזה" משיך במלחמתו לשינוי החוק המביש, אולם סבורנו שמשפחות הח' לליס חייבות קודם כל לעזור לעצמן: עליהן לפנות במישרין אל צירי הכנסת שבחרו בהם ולדרוש כי יגישו הצעת-תיקון. מיד אחרי שקראתי את הרפורטה של כם, שלחתי את המאמר לועדת החוק ודי-משפט של הכנסת הראשונה בליחי מכתב בו דרשתי לשנות את החוק. קבלתי את התשובה הבאה, על-טופס-למכתבים, של הכנסת ובחתימת מר ג. גיר, יו"ר ועדת החוקה, החוק והמשפט:

"הנני לאשר את קבלת מכתבך עם המאמר. את המאמר קראתי עוד לפני כן, אם כי יש לי בתור פרט להעיר כמה הע'רות בענין זה, הנני מוכרת להפנות אותך לממשלה (משרד הבטחון) — כי חוקים כאלה מובאים לכנסת על ידי הממשלה. יש לך גם האפשרות לפנות לאחת הסיעות שהיא תקח את היוזמה להכניס תיקונים בחוק". אני חושב שועדת החוקה מנסה להשתמש מאחוריותה.

יוסף אברהם, בצרה

נוהל המונע בעד אזרחים "פשוטים" להגיש הצעות לשינויי-חוקים, ישר לועדת החוקה והמכריח אותם לחפש איזו "חסות" מפלגתית. נראה לנו פסול לחלוטין ואנטי-דמוקרטי בעיקרו.

שאלת משפחות חללי המלחמה ומצבן הינה שאלה נכבדה מאד. הייתי מציע, נוסף לכל הצעה קונסטרוקטיבית אחרת, לערוך יום-סרט נכבד, כדוגמת זה הנערך ב-11 בנובמבר מדי שנה בכל רחבי האימפריה הבריטית. במקום הכלנית המסורתית אני מציע סיגלית.

אהרון טוויר, חיפה

הצעה זו מתקבלת על דעתנו. בתנאי שלא יהיה זה "יום-סרט", כרגיל אצלנו, אלא יום-זכרון חוקי, בו יתחדו אזרחי הארץ עם זכרם של חללי המלחמה ויזכרו בדומיה רצינית (ולא בגאומי עסקנים) את המחיר ששולם עבור מדינה זו.

משתמשים מנהיגים את העם

יש לציין כי גם אצלנו צועדים בראש אנשים שברחו בימי המאבק בצבא הבריטי, וקשה לדעת מה גדולה — החוצפה של המשחמטים הסבורים שאנו כבר שכחנו את הכל, או אדישות הקהל היודע זאת ושוחק.

שערוריה ריאקציונית

אני יודע מזמן שעיתונכם מכור לריאקציה האימפריאליסטית-קפיטליסטית, אולם הפעם אתם מגדישים את הסאה. בשער הע'תון ("העולם הזה" 681) אתם מראים כי צד מנהיגים על הארץ פתקיה-בחירות של כל המפלגות, מלבד המפלגה הקומוניסטית. איך אתם מסבירים הפליה זדונית בעתון המת-ימר להיות ניטרלי?

דוד בן-דוד, ירושלים

אין הסבר בפינו. אנו מבקשים את סלי-חת הקורא בן-דוד, וביקשנו במיוחד את דוש לתקן את המעוות. נא לראות ציור זה כתוספת לתמונת-השער המרגיזה.

רבות, הפעם אני מסיר לפניכם את הכובע. תמונת-השער של "יום אחרי הבחי-רות", המראה את המטאטא המסלק את פתקיה-הפלגות, ביטאה בדיוק נמרץ את אשר הרגישו 95% של האוכלוסיה. של מי היה הרעיון?

ד"ר שמיאל כהן, ת"א

של מנקה הרחובות.

"תורת האומה — איה?"

האנף ליחסי צבור של משרד הבטחון במכתבו אליכם (נתפרסם בגילון מס' 681 מיום-16.11.50) כותב בראשית הדברים: "אין זה מסמכותנו לדון את החוק שנתקבל בכנסת לחובה או לזכות...". הקורא התמים עלול לחשוב כי למשרד הבטחון אין כל קשר, חוץ, לחק יזמה, ואולם כאדם הקרוב לעניינים הנני קובע בתור עובדה כי החוק, בצורתו הנוכחית, הוכן והוגש לאישורה של הכנסת ע"י משרד הבטחון, ואילו חברי הכנסת (ע"י הרמת ידיים ללא כל התענינות, כרגיל), רק נתנו את "הגושפנקא" לחוק הזה שגרים תרועות צבורית גדולה.

לדעתי אין זה לכבוד משרד הבטחון לגולל את האשמה מעלי להטילה על חברי הכנסת. דווקא משרד הבטחון חייב להגות באומץ לב, לשמש מופת לאחרים ולהודות

הנערה והשליחים בפאריס

הבחורה המצולמת בשער "העולם הזה" (679) אמנם נחמדה וסכסאפילית, ונניח אפי' לו שאחוז גדול מאד של השליחים מתעכב בפאריס בגלל כאלו. אבל איפה רגש הכבוד וההערצה כלפי אלה המעטים שלא משתהים שם בגללה, כלפי אותם שליחי ההעפלה או אלה אשר גייסו את הגח"ל? כאחד שהיה שליח בפאריס, נפגעת ע"י תמונה זו.

דני איזמן, ת"א

אנו מבקשים את סליחת הקורא איזמן. לא היתה לנו כל כוונה לפגוע באותו מעוט בקרב השליחים הממלא באמונה שליחות קשה, ולעיתים בתנאים קשים מאד. דווקא בגללם יש להצטער על שאר השליחים שהפ'כו בהתנהגותם את התואר "שליח" לשם גנאי.

הסכתתי בשער "העולם הזה", ראיתי את הנערה המחזיקה בשליחינו בפאריס. ו...חברה, התחלתי להאמין בחייכם.

אהרונצ'יק, פלמ"חניק מחוסר עבודה

סבורתי כי התמונה אינה הולמת לגמרי את עתונכם, העומד על רמה גבוהה מכל הבחינות. אם בכל זאת רציתם להדפיסה, אז לפחות לא בעמוד הראשון.

לאה אהרונז, חיפה

איננו חושבים שבכוחה של תמונה זו בלבד להשיק על השאלה שהצגתם — מה באמת מחזיק את השליחים בפאריס. נראה לנו שהתמונה נשלחה כתוצאה מניסיונו העצמי של סופרכם בפאריס.

חברה "כדוריסטים"

השעור הפיני

החוצפה שלכם עוברת כל גבול. כיצד אתם מעזים לתת עצות לסינים איך לכו-תוב בשפתם? עם כל הכבוד שאני רחש ל"העולם הזה", איני חושב שהוא מוסמך לצוות על הסינים לשנות את תרבותם, שהיא בת 5000 שנה.

אברהם ברודצקי, ת"א

באמת?

"הפוגה"

קראתי את בקורת "העולם הזה" על סרטי "הפוגה", והשתוממתי להיווכח ש-מבקרם מודד סרט ישראלי באותה אמת מידה שהוא משתמש בה לגבי סרטים זרים. סרט ישראלי מעניין את הקהל שלנו לא רק מפני היותו טוב, אלא גם בגלל היותו ישראלי. הבקורת, לדעתי, חייבת ל-עזור לנו, לאנשי ההסרטה המקומיים — ביחוד לאלה מאתנו העושים במלאכת ברא-שית, לפתח על ידי ביקורת חיובית, ולא להפריע לסרט הישראלי.

עמרם עמאר, במאי, ירושלים

הבקורת שלנו משתדלת להיות תמיד אובייקטיבית, ולא התכוונה — במקרה של-פינו — להרחיק את הקהל מהצגות "הפנ-גה". להיפך, לדעתנו, עושים בעלי בתי הקולנוע בתל-אביב ובמקומות אחרים עוול רב בסרכם, בגלל טיבות מסחריות, לה-ציג את "הפוגה": הסרט, כסרט ישראלי, ראוי להיות מוצג בכל מקום ולזכות ל-קהל מבקרים רב.

המדינה והרהיטים בנירובי

צחקו בצד — האם אינכם מגוימים קצת כשאתם כותבים ("העולם הזה" 679) שסמל

מדינת ישראל בנירובי תלוי בחנות של רהיטים? האפשר להאמין שמשרד החוץ ירשה דבר כזה?

יחיאל דנציגר, חיפה

א"אפשר להאמין. אבל אפשר לדאות בתמונה שביקשנו את סופרנו המסוסט באפריקה להמציא לנו.

"איש נמשח מהמים"

קראתי בהתמרמרות רבה את סיפור המעשה על המלת אורי פרוסקאר, מניצולי האניה "מסדה" ("העולם הזה" 679) ועל היחס הבלתי הוגן אליו מצד השלטונות. כפי הנראה חושבים השלטונות שמפעל הצי המסחרי אינו שוה כלום, עד כדי כך שיש להעביר אדם זה ממקצועו. אני מצטרף בזה למחאתם של רבים כמוני על היחס השרירותי הזה.

ישראל רביש, צ.ה.ל.

הננו להודיעכם כי אין לנו כל קשר עם רשימתכם על קואופרטיב "אופיר" ומר אורי פרוסקאר. בהתאם לכך אין לנו אח-ריות כל שהיא על תכנה ואמיתותה של רשימה זו, המסלפת עובדות ופוגעת במוס-דות שהושיטו את עזרתם לשיקום מפעלנו. השרירותי הזה.

הנהלת "אופיר", חיפה

עם כל הכבוד ש"העולם הזה" (נשפרטוס הדברים בודאי העמיד אותם במצב בלתי-ינעים כלפי "שותפים" החדשים), איננו סבורים שפעולה הגורמת למעשה, לחיסול עצמאותו של הקואופרטיב הימי היחיד בעולם יכולה להי-קרא בשם "עזרה לשיקום המפעל".

מכתבים מזויפים

במדור מכתבים למערכת ("העולם הזה" 678) פרסמתם מכתב בחתימת שמי המא-שים אתכם כמשחיתים הריאקציה. אחרי ששלחתם לי את הכתובת שצוינה על המכ-תב האורייגנלי בררתי שלא גר באותה כת-בת כל אדם באותו שם, ואני מסיק, איפוא, שמישהו השתמש לרעה בשמי וזייף מכתב.

ראובן יודנפרוינר, חיפה

לצערנו אין למנוע שמספר זייפים יצי-לו במה חפשיית זו בצורה בלתי-הוגנת לשם תעמולה מפלגתית. ברוב המקרים מתברר הדבר מיד, אך לפעמים מגיעים מכתבים כאלה לפרסום ועם הקורא יודנפרוינר הסליחה.

"נוער מחפש את המחר"

בנות הכפר מענינות יותר מבנות העיר הצבועות. כתבו נא רפורטה גם עליהן. **בן-קבוצה**

על טעם וצבע אין להתוכח. גם להן נקדיש מאמר.

ה ש ע ר

אסתר (אסתי מרגלית) בן יוסף היא אשתו של שחקן התיאטרון הקמרי אברהם בן יוסף. הם, הכירו כשהחלה אסתי לשחק בקמרי בימים ההם. לפני שהיתה אמו של ספי (3) שחקה ב"אנטיגונה" ו"חתונת הדמים", היום תופשים הילד והבית את החלק הגדול של זמנה הפנוי; היא היתה יכולה להקדיש את זמנה לדברים יותר אמנותיים אילו אפשרו לה תנאי החיים כמו שהם בארצות אחרות: להיות אם יחיד עם זה להיות פניה כדי להמשיך בקריירה. חמש עשרה שנים של רקוד (גטרוד וגם באופרה), כמה תפקידים בקמרי ולבסוף תפקיד ראשי בסרט (שאותו יראה הקהל בקרוב בפעם הראשונה — "הברכה והקללה") לא מאתרה ובקלות אפשר לוותר עליהם.

על אף דאגות יום יום, תור, ועוד תור, והקושי בהשגת "ישיבתי", מרבה אסתי לבקר בהצגות ולשבת בתיאטרון שעות רבות מאחרי הקלעים. היא עוזרת לבן-יוסף בקריאה (תכנה לתפקיד).

ספי חברותי מאד ומתענין בעניני דימוה, אבל עדיין אינו יודע כי הוא בן למשפחת שחקנים.

בפורים היה "מסמר": הוא התחפש לאביו במשרתם של שני אדונים.

המצעד הגדול

במשך כמה ימים שוב ריחפה באויר המרחב אימת מלחמה בצורתה האכזרית והמכוערת ביותר. תחנות השידור של בירות ערב חזרו ושידרו את המלים: מצעד פליטים.

נוכח סירובה של ישראל לקבל חזרה את הפליטים הערביים וחוסר כל סיכוי להגיע לידי הסכם בענין זה, החליטו הערבים לפתור את הבעיה בצורה אחרת: ביום אחד יקומו רבבות הפליטים השוכנים במחנות סביב גבולות ישראל ויחזרו לביתם, פשוט כמשמער.

ייקבע תאריך מסוים ובמקומות מסוימים יפרוץ הגל האנושי האדיר את הקוים. הערבים התכוננו להזמין משקיפים ועתונאים מכל העולם ולהכריז כי המוני הפליטים יוצאים בלי נשק מתוך מטרות בלתי מלחמתיות. על ידי זה היו מעמידים את ישראל בפני הבעיה ביותר מאז תום הקרבות.

במקרה כזה, לוא עמדה ישראל על החלטתה תיה לשמור את הגבולות מפני כל פגיעה (פירוש הדבר הדיפת הפליטים באש). הרי תה מאבדת את אהדת העולם כולו. אכזרי הוא כאשר הנדכאים הופכים מדכאים.

יוזמת תכנית זו היתה הלבנון, המדינה הנוצרית הקטנה בת מיליון התושבים, ה' שוכנת על גבולה הצפון-מערבי של ישראל. מלחמת פלשטין עלתה לארץ זו ביוקר (היא מימנה את צבא פאווי' אל קאר).

בשידור תחנת המזרח הקרוב (הבריטית) מקפריסין פונה הקריין למאזיניו הערביים על ערכו של החינוך: "גבירותי ורבותי, עליכם השלום ו' הרחמים וברכות אללה. אתם כבר יודעים כי הנביא עליו השלום התנגד בכל תוקף לבערות. האנאלפית הוא כופר בשם, לא ידע בין טוב ורע. מאזינינו הנכבדים, הקשיבו תמיד לשידורינו על בעית החינוך. הבטיחו את עתיד ילדיכם ולמדו אותם קרוא וכתוב. אל תהיו בין המפגרים בעולם."

קג'י, והציפה אותה בורם אדיר של פליטים (מחפה והגליל המערבי) שרובם המכריע מוסלמים.

קליטתם של פליטים אלה היתה משנה לחלוטין את אופיה של הארץ (היחידה במרחב, מלבד ישראל, שאינה מוסלמית), ו' שוללת את ההכרעה ממנהיגי הנוצרים ה' נוכחים. דבר ששנתה סוריה (המוסלמית) ניסתה להשיג לפני זמן מה ע"י העברתם ללבנון של איזורים מאוכלסים מוסלמים שהלבנון משתדלת להיפטר מהם.

במשך כמה ימים שידרו התחנות הערביות את התוכנית בהתלהבות רבה. אולם ברור היה כי אין כל סיכויים שהדבר יצא לפועל. הפליטים מהווים כיום עסק מכנסים (איים משלם מיליונים להחזקתם), וקדף פוליטי-סנטימנטלי חזק מאוד בידי ממשלות הליגה שסאור ל"בבובו" בצורה בלתי-מועילה (לממשלות הערביות).

מלחמה, כיום, היתה גורמת אי-נועמיות לארצות ערב, אך סיבה יותר חשובה היא: המערב מעונין בשלום ושקט במרחב. וכך קרה שבסוף אחד השידורים, שהתחיל ב-

איום מצעד הפליטים, הודיע רדיו קהיר כי מצרים הסכימה עתה לקבל עזרה כספית מאמריקה וליהנות מתוכנית טרומן לארצות הנכשלות, ואף להצטרף לתוכנית קנדי ל' מזרח התיכון — מימון הפליטים במקומותיהם הנוכחיים ע"י א"מ.

ברוסטרים אדם לעצמאות

יום "איגרת הכתר" היה מתמיד הודמנות לתערוכת פאר מלכותי ברחובות קאהיר. ב' תהלוכה חגיגית, שהועתקה מהמסורת האנגלית, היה המלך נוסע להשמיע את "איגרת" בפני אסיפת-הפתיחה של בית הנבחרים אחרי פגרת הקיץ.

אולם השנה, נוכח הפגנות הסטודנטים (ראה למעלה), נזכר פארוק לפתע כי מצרים, והוא באופן אישי, עודם באבאל על גורל אחיהם האומללים מפלשטין. במקום המרכבה המוספת ומוזהבת של ימי הרי-ניסנס והפרשים שליווהו עד לפני שנה, נסע המלך במכונית רולס-רויס אדומה של חצרו ומסביבו רוכבי אופנוע ושוטרים על ג'יפים מוזוינים בתחמקלעים.

לכל אורך הדרך, מארמון עבדון עד בית הנבחרים על גדות הנילוס, עמדו חיילים מוזוינים ברובים שכם אל שכם. שעות לפני כן כבר הופסקה התנועה ברחובות, שבהם תעבור השיירה, וקהל רב למדי עמד על המדרכות מאחורי החיילים והמתין למעבר המלך. במקום האהבה העמוקה שפעם הסייג תמנה על פני צופים, הממתנים למראה פארוק, היתה עתה רק הבעת סקרנות.

באולם הגדול התישב המלך על כסאו המ' יוחד ומימינו יושב הנסיך מוחמד עלי (בן דודו בן ה-80 והראשון בסדר לירושת המלכות) ושאר גדולי החצר. מוסטפה אל-נחס, כראש הממשלה הקריא את האיגרת שמסר לו המלך (ושנכתבה ע"י אל-נחאס).

פצצה שלא פוצצה. האיגרת לא הכילה שום הפתעה. היא רק חזרה על פרא' זות מקובלות המשמשות מלות-קסם בכל הודמנות פוליטיות מצרית: פיגוי איזור ה' סואץ, איחוד עמק הנילוס, עצמאות, איחוד ערבי, מלחמה בציונות, ביטול חוזה 1936 וכו'.

אולם בעתונות היומית הישראלית קיבלה הכרזה זו ממדים של פצצה פוליטית מ' מדרגה ראשונה. נתקבל הרושם כאילו מצ' או המצרים פתאום את העוז לעמוד מול אנגליה וכי עומדת לפרוץ מלחמה בין שתי הארצות.

ואילו בעתונות הערבית והעולמית, נר' שמה האיגרת כידיעה משוללת כל חשיבות מדינית. מלונדון ניתנה תשובה למחרת ה' יום — אין למצרים זכות לפסול את חו' זה 1936 שתוקפו ימשך 20 שנה, ומרשה לאנגליה להחזיק צבא במצרים.

אכן לא היה כל צורך בדיון לפני ה' שובה. היא כבר ניתנה לא פעם לאוני ה' רישות, וכבר הפכה מזמן — כפי שה' רישות המצריות הפכו — לשיגרת.

דם נשפך בסוריה

ב-30 לאוקטובר נרצח בחוצות בירות הקולונל הסורי סאמי אל-חנאווי, אשר הצטיין בקרבות בא"י. שלולית הדם ברחוב היא סימן-דרך נוסף בפרשת-דמים שהחלה לפני שנה וחצי.

לקולונל היה רעיון. ב-30 במרץ 1949 הוזמן הקולונל חוסני ארזעים ע"י ראש-ממשלת סוריה של אז, ג'מיל מרדום, לדכא מהומות רחוב שפרצו בדמשק כתוצאה מממשבר כלכלי אשר התבטא בין השאר בחוסר לחם וחשמל במשך ימים רצופים. חוסני זעים דיכא, בעזרת חייליו הצירקסים והכורדים, את השתוללות ההמונים אולם אז עלה במוחו הרעיון הגאוני: סוריה זקוקה למנהיג זריר הרגע המתאים הגיע...

הכושי עשה את שלו אולם הכושי לא ילך. באותו יום הודיע הקצין השמן וה-

אדיב שישכלי ובתו הקולונל לא היה זהיר.

גמון לנשיא סוריה ולראש-ממשלתו כי עליהם לחזור על השלטון לטובתו. העניינים התפתחו במהירות מסחררת: שוכרי קוות ל, נשיאה של סוריה, מצא מקלט בשוויי צריה, חוסני זעים העלה את עצמו לדרגת מרשאל (שלא היתה נהוגה עד אז בצבא הסורי) וקרא לעצמו "זעים" (כלומר "פיה רר"מנהיג), כך שבאופן רשמי היה נזכר כ"אז-זעים חוסני זעים" וביוני 1949 "נבחר" ברוב גדול לנשיא סוריה.

אולם תקופת הזוהר לא ארכה: חוסני זעים החל מזניח את קציניו והתמכר לשע' שועים, בזבז כספים ובניית ארמונות. יחסיו עם עוזריו הלכו והורעו עד כי ביום ה-14 באבגוסט פרצה מרידה של כמה קצינים; אשר התקנאו בכבוד הרב שנפל בחלקו של זעים והרגו אותו ואת ראש ממשלתו חוסני אל-בראזי הכורדי. בראש הקבוצה הצבאית החדשה עמד הקולונל סאמי אל-חנאווי.

קולונל חרשש לחייו. אחר זמן קצר (ב-18 בדצמבר) באה ההפיכה השלישית של הקולונל אדיב שישכלי (היה ראש הכנופיה שהשמירה את השיירה ל' חיעם באפריל 1948), אשר התנגד לתוכניות לאיחודן של סוריה ועיראק שנרקמו במח' תרת ע"י סאמי חנאווי, ומפלגת העם" (אשר שלטה אז בסוריה), בשיתוף פעולה עם

הסוכנים העיראקיים בדמשק. סאמי חנאווי ומרעיו הושבו במאסר ורק לפני כחדשיים שוחררו וגורשו מסוריה ומצאו מקלט ב' בנון.

אך לא עבר זמן רב ושמחת השחרור מן הכלא התנדפה: המשטרה הלבנונית עצרה חשודים אשר ארבו במבואות ביתו של חנאווי ומאז החל הלה חושש לחייו. חנאווי מצא את מותו מכדור של כורדי בשם מוחמד אחמד חרשו אל-בראזי אשר בא לנקום את דמו של בן דודו, ראש הממשלה בימי חוסני ארזעים אשר הוצא להורג לפי פקודת סאמי אל-חנאווי באוגוסט 1949.

סגן הרמטכ"ל ניצל. שושכלי עצ' מו נהרג מלכלך ידיו בדם (הטעות שעתה לחנאווי בחייו). אולם אשמת רצח מפקד חיל התעופה הסורי מוחמד נאצר, שנרצח לפני כמה חודשים, רובצת על ראשו. מוחמד נאצר היה קצין מוכשר ממוצא עלחי (כת שיעית בצפון סוריה) וסרב להשמע לפקודותיו של אדיב שישכלי שהחל לחשוש מפני מרידה חדשה. לפי הוראותיו נרצח נאצר ע"י אלמונים שזוהו אח"כ כמפקד האינטליגנס הסורי ועוזריו שלהם, אגב, תומ' כיו הנלחמים של שישכלי. החקירה הוכיחה כי החשודים נמשכים אל שישכלי ואמנם התור צאה לא אחרה לבוא: ידידיו של מפקד חיל-התעופה ארבו למכוניתו של סגן הרמטכ"ל הסורי (כלומר שושכלי) ופתחו עליה באש אילם החטיאה, אך ברור כי אין זה נסיון אחרון...

נשפים - כן. עצמאות רא

סידי מוחמד בן יוסף, שולטן מרוקו, חזר לארצו לאחר חודש של נשפים, קבלות פנים ובלויים בצרפת. למעשה נסע לצרפת לשם מטרה אחרת לגמרי — להתחיל בשרי חות עם השלטונות בדבר שינויים בתנאי החווה של שנת 1912. המקשר את שתי הארצות.

אך במקום להגל עמו שיחות, הכינו הצרפתים תוכנית גדושה של הפגנות כבוד ופגישות (חברתיות) עם ראשי המדינה והממשלה. רק על דרישותיה של מארוקו לא הוזכר דבר.

מאז כיבוש צפון אפריקה בידי מעצמות הברית, הלכה וגברה התנועה הלאומנית שדרשה בכל תוקף עצמאות מצרפת. השולטן תמך בצורה פושרת בדרישות אלו. הוא ידע שאוצו אינה מפותחת עד כדי כך שתוכל להיות עצמאית (הסיבה הרשמית), וכי מעמדו יהיה נתון בסכנת מרד של שבטי הברברים אם יעזובה הצרפתים (הסיבה האמיתית).

אולם תחת לחץ הלאומנים הגובר וה' לך (ובראשם מפלגת אליאסטיקאלא (העצי מאות) החל גם השולטן דורש שינויים — לא ביטול — של החווה עם צרפת.

במשך 40 שנה השתנה העולם, אמר בהכרזה לעתונות. "העם המרוקני אינו יכול שלא להתחשב בדוגמת הודו ומצרים. אם צרפת איננה מתחייבת ברצינות לכל העניין הזה, נצטרך לפעול בעצמנו."

פנמיזיה של "ספאחים" בצבא הצרפתי השולטן לא היה מרצחה.

חיילים חודשים לעבודה

כל קורס אורך כשלושה חודשים בממוצע, ועולה כששים ל"י לאיש. 4113 איש כבר עברו את הקורסים השונים ולפי סידור מיוחד עם לשכות העבודה נתקבלו מיד למקומות קבועים.

משיטת דרגה מקצועית. בו בזמן שתוכנית זו עוזרת לקליטתם הקונסטרוקטיבית של אלפי חיילים למשק, איננה מהווה אלא חלק קטן ממה שהיה דרוש. אין זה ענין שיכול להעשות דרך אגב, במסגרת מצומצמת של שיקום חיילים. המדינה עומדת בפני פשיטת דרגל מקצועית בעוד שנתיים או שלוש, אם לא תוקם ראשות מרכזית מוסמכת שתדאג להכשרת פוטנציאל מקצועי. והו תפקיד חשוב של משרד העבודה, ולא של שלושה פקידים עם תקציב מצומצם לרשותם.

לא כולם מסכימים. למרות שיתוף-הפעולה מצד מקומות ההכשרה ותשלום דמי כלכלה, לא היה קל לשכנע את כל האנשים לצאת לקורסים. כי מעטים הם האנשים המוכנים לעבוד כמה חודשים תמורת 600 פרוטה ליום, אחרי שנתיים של שירות צבאי במשכורת דלה ביותר.

כתוצאה נאלץ הלומד להפסיק את לימודיו לפני הגיעו לדרגה מקצועית גבוהה. מצד שני, בגלל התקציב המצומצם, אין באפשרות המדור לחמוך בהשתלמות האנשים אחרי גמר הקורס האלמנטרי.

לא תמיד יש עבודה. קרו גם מקרים שאנשים שגמרו קורס ממושך לא נקלטו בעבודה.

חייל לשעבר, שעמד ליד האשנב התמרמר: "מדוע העברתם אותי קורס של שלשה חודשים בשכר כה נמוך ועתה אומרים לי כי אין עבודה."

נשרים. כשנכנס בנימין זינגרמן (שמאל) למוסכני "אל-על" היה מתלמד במכונאות אוירונים, ועתה, אחרי 4 חודשים, מקבל הוא שכר פועל מקצועי — 42 ל"י (יסוד) לחודש.

תורים ארוכים של צעירים לבושי חקילמחצה, המזדנכים במסדרונות ליד דלתות סגורות, הם מראה רגיל ואינם מושכים כל תשומת לב. לכן כאשר נתקלים בחדר הקטן עם דלת פתוחה למחצה ובלי כל תור הצבא עליה, מעורר הדבר תמחון.

השלט הקטן מכריז כי זהו המדור להכשרה מקצועית של אגף השיקים. בפנים יושבים כמה פקידים ומציעים את שירותם ל"לקוחות".

אכן, כאן אחד המשרדים הממשלתיים המעטים במדינה שאינם עובדים רק כתוצאה מדרישותיו הצעקניות של הקהל.

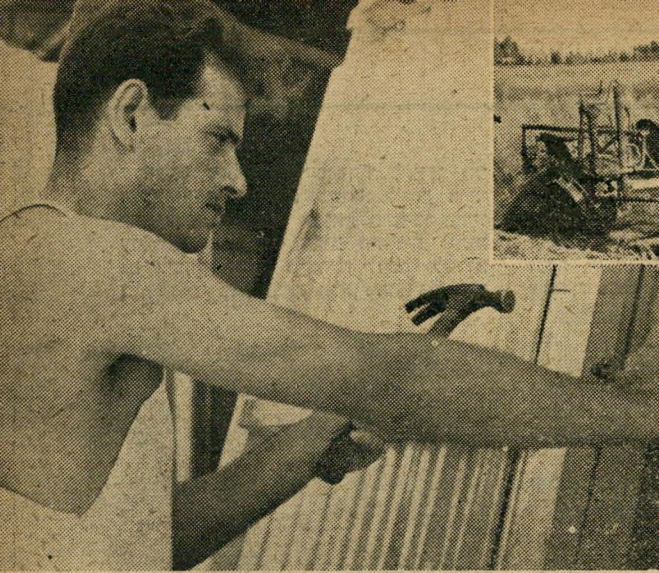
צעירים בני עבודה. אחרי גל השיחרורים הראשון, שהכיל, לרוב, אנשים מבוגרים שכבר הספיקו, לפני גיוסם לצבא, לרכוש להם ידיעה מקצועית או מקום עבודה קבוע, באים עתה צעירים שנכנסו לצבא מבתי-הספר וממחנות העולים. להם לא חיכה שום מקום עבודה שיקלטם עם שחרורם מן הצבא.

תורים ארוכים של מחסורי עבודה החלו מסתדרים בלשכות הכלליות, אך לא היתה כל אפשרות להעסיק מספר רב של "פועלים שחורים" בשוק העבודה.

מדור ההכשרה המקצועית של אגף השיקים במשרד הבטחון מטפל באנשים האלה, או יותר נכון, מטפל באלה המסכימים לקבל טיפול.

שחיטה ורמי כלכלה. לרשותם אורגנו 520 קורסים שבהם יכלו החיילים המשוחררים ללמוד למעלה משלושים מקצועות הכוללים מקצועות: בנין, חשמל, מסגרות, המדור משלם את הוצאות הקורס ומכלכל את המתלמד כל זמן לימודיו. הוא מקבל 600 פרוטה ליום בתורת הלואה שהוא מחזיר לפי יכולתו, עם הכנסו לעבודה. פקידות, חקלאות, מלונאות, שחיטה ואף מוסיקה.

מתעשיית מברשות למרקטורים.
מתתיה קומדי, בן 24, עלה ארצה לפני שנתיים מטוניס, שם עבד בבית חרושת לתעשיית מברשות. בהגיעו ארצה, גויס לצבא ועם שחרורו מצא כי בענף המברשות אין מקום עבודה קבוע. הוא נשלח לקורט טרקטוריסטים במדרשה חקלאית

הנשק האזרחי. כל חייל מצפה ליום בו יוכל להפטר מנשקו. אולם אליהו שרייבר, בן 20 (תחתון לשעבר) החליט לטפל בנשק באופן קבוע. הוא מקבל לירה ליום מבעל בית המלאכה — אף הוא חייל משוחרר.

כאן אין חנות. חיים ברמשה שוחרר מן הצבא אחרי 7 חדשי שירות בגלל גילו (29). בהונגריה היתה לו חנות, כאן לא. הוא עבר קורס לנגרות באור"ט ומשתכר אצל סולל בונה בגבעתיים 1.500 ליום.

עבודה קשה אך משתלמת. שלמה ברנעים עלה ממרוקו, שירת בגדודי "גבעתי" בימי הקרבות ועם שחרורו יצא לקורט ספסנות. הוא מוכן לעבוד קשה, כדי להרויח הרבה. משכורתו כמתלמד 1.500 ליום.

במקום דינמיט — תינוקות. לפני שבאה למוסד לטיפול בילדים של ויצ"ו היתה שרה ליכט, בת 21, חבלנית בגדוד קרבי של הפלמ"ח. היא מתכוננת לתפקיד חדש — מטפלת ילדים ב"טיפת חלב" ברמלה.

שרות ממשלתי. שלום פורר אינו יכול לעבוד עבודה גופנית קשה. עם שחרורו נשלח ע"י המדור להכשרה מקצועית לבית הדפוס הממשלתי בקריה, ללמוד את מקצוע הכריכה. משכורתו החדשה 32.800 ל"י.

המדובר היה בקורס לנהגים-מכונאים, ש' הוכשרו ע"י אנף ההדרכה של הצבא. האר נשים היו צריכים להתקבל לעבודה בחור ליות היעור של הגדנ"ע (לפי תוכנית ה' יעור של בן-גוריון), אולם ברגע האחרון אחרי גמר הקורס, לא נמצא משום מה מקום עבורם.

אורט וקוביצקי. לעומת זאת מור-גש גם חוסר תיאום רחב יותר. במחנות העולים באירופה, מכשיר אור"ט (אירגון יהודי להכשרה מקצועית) רבים מבין ה' עומדים לעלות ארצה בחשמלאות, מקצוע שאין הביקוש לו גבוה די הצורך בארץ. וכן מצטרפים פועלים מקצועיים רבים, אשר סכומים ומאמצים ניכרים הושקעו בהכשרתם, לרשימת מחסרי-העבודה שאין להם הכשרה מקצועית מתאימה.

אולם לא תמיד קובע מצב שוק העבור זה בלבד. לפני זמן קצר קיבל המדור מכתב מהקונסרבטוריון למוסיקה שהמנצח קוס-ביצקי ביקר שם והמליץ על אחד התלמידים ככשרון שיש לטפחו.

אם לחכות לפרוצדורה הארוכה לקבלת סטיפנדיה מהמדור למוסיקה של משרד ה' חינוך, הרי היה הבחור הזה מזדקן בינ'

עד היום השתתפו ב-520 הקורסים של המדור להכשרה מקצועית	4113
איש, לפי המקצועות הבאים:	
בנין	32%
מתכת וחשמלאות	18%
הוראה וטיפול	15%
פקידות	16%
שונות	19%

תיים. המדור להכשרה מקצועית החליט ל' קבל על עצמו את הוצאות הלימודים של המוסיקאי הצעיר.

ניווט נפשי. פעולות אלו נעשות לפי דוגמת רוב ארצות העולם שכבר התנסו במלחמות ובחיילים החוזרים לבתיהם.

אולם בשטח אחד פיגרה ישראל. לא נע' שה כל נסיון להכשיר את נכי המלחמה והמשותקים למחצה לעבודה יעילה שתע' סיק אותם, במקום התנוונות הנפשית אשר בה הם שרויים, בהתרוצצויותיהם ממשרד אחד לשני.

אחרי סיום הקרבות, נבחרה הדרך הקלה ביותר לטיפול בנכים. הם קיבלו שיקום חד פעמי שהתבטא בדרך כלל במוניט, במנייה, בקואופרטיבים בעלי מעמד כלכלי לא חזק ביותר, או בהשקיות חודשיות, בצורת הע' נקות כספיות ועזמות.

במקום להנהיג שיטות הכשרה של ה' כיום למקצועות חדשים המתאימים למצבם, כפי שנעשה בצרפת ובארצות אירופיות אחרות שאינן מצטיינות דווקא בעשרה, הונח לנכים להתתגלל לניווט נפשי תוך התרוצצויות עקרות מלשכה אחת לשניה. הדבר אינו כדאי אפילו מבחינה כלכלית. טוב יותר לוא החזירו לאנשים אלה את כושר ה' צירה העצמית.

אולם בעיה זו, כשאר הבעיות הנוגעות לשאלת ההכשרה המקצועית, אינה יכולה להשאר בגדר פעולה מצומצמת (גם בתק' ציב וגם בסמכות) של מדור קטן. זהו תפקיד רשות רחבה וכוללת בעלת סמכות תיכנון וריכוז, אשר בה ישתתפו המוסדות השונים (בממשלה או בסוכנות היהודית) שפעולה כזאת בגדר סמכותם.

במקום זה, מטפלים "מדורים" של מוס' דות ומשרדים ממשלתיים שונים בבעיה. ללא כל תיכנון מרחיק-לכת, ורק כתוצאה מצרכי הרגע.

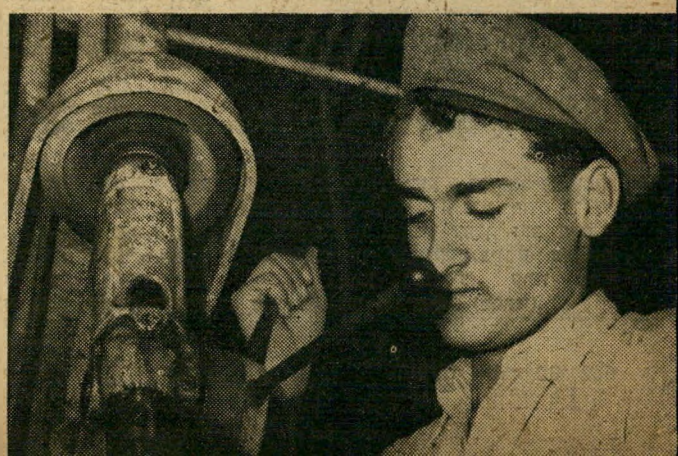

מן האוהל לספסל הלימוד. רות פיגל, חיפאית בת 21, שעלתה משו"ץ בהיותה בת 4, סיימה כבר שנה ראשונה מתוך השנתיים של קורס בבית המדרש למורות למלאכת"י, ע"ח המדור להכשרה מקצועית.

משתלת יערנים. מאיר אזוגי למד בבי"ס חקלאי במקנס (אלג'יריה) לפני שבא ארצה עם המ"ח' לשרת בצבא. עתה הוא עובר קורס למנהלי עבודה במשתלה בחדרה. במסגרת תוכנית היעור של ראש הממשלה.

צעד ראשון. לפני התגייסו לצבא, למד מרדכי בן-בסט (בן 20) בבית הספר. לא הספיק ללמוד מקצוע, וכשהשתחרר לא היה לו מקום עבודה קבוע לחזור אליו. עכשיו הוא התחיל ללמוד מסגרות בנין.

שיקום אחרון

יצחק סגורה היה בן יחיד להוריו והי תוכן היחיד לחייהם. כשיצא לקרב, בראשית 1948, עם גודד גבעתי, הרעישו הוריו עולמות — וכלל הבנים היחידים ניתנה גם ליצחק סגורה ההוראה לעבור לשרות בלתי-קרבי בתל-אביב. אלא שההוראה באה

האם השכורה סיגורה
ההוראה אחרת לבוא.

במאחר: ביום 9 ביולי 1948 נפל יצחק סגורה בקרב ההיסטורי על נגבה.

אפלה קודרת שוררת עתה בביתם של ההורים ברחוב פלורנטיין 57, בתל-אביב. האם, בעלת שער שביה ולבושל בגדי אבל שחורים ישבה תמיד בפניה ליד החלון והתענינה בנעשה סביבה רק כאשר ביקורה ליד השכנים שקראו לה "סבתה". היא לא השלימה עם גזירת הגורל, והוסיפה להניח בכל ארוחה צלחת ומזלגות — לבנה כי יבוא. ליד תמונתו הדליקה שני נרות, הדולקים ללא הפוגה עד היום.

אבא אברהם סגורה, בן 58, יליד סלרניקי שלא ידע קרוא וכתוב, לא היה עוד מסוגל לנהל את חנות הפירות בשוק "עליה", על קנייתו המסופות, בלי עזרת בנו. הוא מסר אותה לאחר, ופנה אל "ההגנה" שתעזור לו לקבל קיוסק בתל-אביב, מקום שם יצטרך רק לעמוד ולהציע גלידה או עתונים ויוכל להתפרנס. "נחתי לכם את בני היחיד, תנו לי משהו..." התחנן.

"ההגנה", ואחר כך אגף השיקום של משרד הבטחון, שלחו במשך שנתיים מכתב אחרי מכתב לעיריית תל-אביב. במשך השנה תיים קיבלו רק פעם אחת תשובה: לא.

לבסוף הלכו ב"כ אגף השיקום וארגון "יד לבנים" בעצמם לראש העירייה, כדי לבקש ממנו את אשר ניתן בינתיים לעשרות אנשים בעלי פחות זכויות. ראש העירייה הבטיח לטפל בענין. כשיצאו את הדלת אמר מר גולנד, מראשי "יד לבנים": אם לא נצליח, ימות יהודי זה כנר הדועך...

היו אלה דברי נבואה. תשובת העירייה לא נתקבלה — אולם בינתיים נפתרה "בעייתו" של אברהם סגורה. הוא הוכנס לבית-החולים לשם ניתוח אולקוס, שלא היה מסוכן. אולם אחרי הניתוח לא החלים. לא היה לו עוד כל רצון לחיים — וביום השני האחרון מת.

"הוא דעך כמו גר..." אמר הרופא.

מבוכה בסנירמו

האווירה באולם מלון סנירמו בתל-אביב, שהיה זה לא כבר אולם המזנון של הכנסת הראשונה, ומתה לאוירת בית-קברות. כא-מהות המבכות את בניית התהליך חברי ועדת הבחירות בין הקלפיות הפתוחות, שסודרו בשורות ארוכות, כמצבות.

כשנסתיימה ספירת הקולות האחרונים היתה רק לחבר אחד הצדקה לחרוג מן המלאנוכיה הכללית: נתן נביאזקי, נציגם הגבוה ורחב-המידות של הציונים הכלליים, שספצו בתל-אביב תוך 22 חודש מ-7% ל-31%. כל שאר המפלגות שיכלו בקלפיות "קברות" אלה תקוות יקרות — הן הפסידו קולות או קיימו את מעמדן בקושי.

האינטואיציה לא צדקה... בעוד שועות הבחירות בסנירמו ובשאר המקומות בארץ סיכמו את התוצאות על כוסות תה וועוגות, התכנסו מפקדות המפלגות כדי לערוך את המאזנים.

המשבר הגדול ביותר שרר במפ"א. האינטואיציה המפורסמת של דוד בן-גוריון עמדה מבווישת: עוד לפני ימים מעטים הכריז בכנסת "העם יאמין לי, לא לע" תונים הצהובים". הוא הבטיח לחברי מפלגתו שבאם תתפטר הממשלה ותיערכנה בחירות חדשות תנחל מפא"י נצחון גדול (בעיקר בקרב העולים). חברי, שהתעלמו הפעם מרצונו ודחו את הצעתו לערוך בחירות, נוכחו (לצערם) לדעת שצדקו: אפילו ביפו וברמלה, ערי העולים, נחלה מפא"י תבוסה.

כשנמשכו הדיונים הסתמנו בקרב מפא"י הסימנים הראשונים של מלחמת-מעמדות חדשה: המנגנון של המפלגה (ושל השלטון) הבין שהאינטרסים שלו נוגדים עתה את האינטרסים של המנגנון הכלכלי של סולל-בונה—תנובה—המשביר-המרכיז (כפי העם: "סתם"). אמר אחד: עלינו להקריב את הטלפיים של סולל-בונה כדי להציל את עור המפלגה. אולם גם חברי המפלגה הבינו שאין זה קל כל כך: כדי לרכוש שוב את אמונו של המעמד הבינוני (שבחר בינואר 1949 בבן-גוריון) דרוש שנו-ערך מוחלט בפקידות הממשלה, דבר שהוא כמעט מן הנמנע.

"ריוש שם חדש..." אם רבתה המבוכה בקרב המנוצחים, לא היתה מבוכתם של המנצחים קטנה יותר. הציונים-הכלליים לא העזו לקוות בלבם לנצחון כה גדול, ועתה, משהשיגוהו, אין הם יודעים כיצד לנצלו.

זו הפעם הראשונה החלו רבים להאמין באפשרות שממשלה ציונית-כללית יכולה, באחד הימים, לשמש תחליף לממשלה של מפא"י. הציונים-הכלליים הבינו שכדי לקיים אמונה זו עליהם להמשיך ללא הפוגה בתעמולתם. אולם המפלגה אינה מצוידת באברים הדרושים כדי להיות ממפלגה גדולה למפלגת-המונים: חסר לה לחלוטין נוער (נסינות בעבר להקים "שכבה צעירה" נכשלו כשלון מופת); אין לה דור שני של מנהיגים, דוקה התוצאות בחיפה, האר דומה-לשעבר, (שם נמנעה כמעט מחצית האוכלוסייה מהצבעה) הוכיחה כי אדם הפורש ממפא"י עדיין מהסס היסוס רב בטרם שיצטרף למפלגה המופיעה כמפלגה בורגנית צרה, ללא השקפת-עולם (מלבד תכניתה הכלכלית של "היומה התפשטית").

עסקן ציוני-כללי ידוע הביע הרגשה זו, במסיבת-נצחון: "הבחירות הוכיחו כי אנחנו

ישיבת הפיכום של ועדת הבחירות התיאליכית
מלבד טלפיים, עור.

נו יכולים להגיע לשלטון, אולם לשם כך דרוש לנו שם חדש, מנהיגות רחבה יותר, תכנית שתקסום לא רק לחנונים ולסוחרים, אלא יכולה גם למשוך צעירים בעלי דמיון.

בינתיים לא נחפו איש: בהעדר חוקה אין כל סיבה לממשלה (שהפכה, כנראה, מממשלה-מעוט) לוותר על שלטונה בשנתיים הקרובות. ומכיוון שקיים במדינת ישראל (בהסכמת האופוזיציה) מצב-חרום-פרמנוטי, אין כל בטחון שלא תימצא גם בשנת 1953 סיבה לדחות את הבחירות לרגל "סכנות הציוניות".

עלילה קומוניסטית

בקלפי מספר 72 ברחוב ההר בחיפה היה "שמח". קלפי זה יחד לערבים תושבי חיפה שקיבלו את פני הבחירות תוך כדי עריכת "פנטסיה" ושתית עראק... כבר בשעה 7 בבוקר נתמשכו ליד הקלפי תור לגברים ותור לנשים, שניצבו עם פנקסי זיהוי בידיהם, מוכנים להצבעה, שעה שאז רחי הדרכרמל בוששו לבוא לקלפיות בגלל הגשם... בשעות הערב "התחממה" האווירה במקום. הגורמים לכך היו אהודי שלוש המפלגות, המתחרות העיקריות על קולות ערביי חיפה: מק"י, מפ"ם ורשימה ע-המפא"ית.

נראה כי הגורם העיקרי לתגרת דמים שהתפתחה לאחר מכן היה... שולחן אושי הרשימה המפא"ית פתחו לשכת תע-מולה ממול לתחנת הקלפי ומשם המריצו את אוהדיהם ללכת ולהצביע. אלא שהם לא הסתפקו בכך ובקשו להוציא למדרכה שולחן עם פתקי ישימתם — ערביי מק"י התנגדו לכך. שני הצדדים החלו בקללות. לפתע עבר אחד מפעילי ע"מ-אידיאו-לוגיה למעשה, והנחית סטירה מצלצלת

בית-הקברות של הקלפיות בסנירמו
מלבד חנונים, נוער.

על לחיו של חבר מק"י, זו היתה "נקודת הרתיחה" ומיד התפתחה במקום תגרת דמים. התפרצו: רגימה באבנים, שבירת רי-טום, מקלות, קריעת פנקסי הבוחרים... ו... יריות. כאן לחמו כתף אל כתף מפ"ם ומק"י נגד מפא"י. עם הישמע לללת צופרי המשרטה "נמסו" היריבים ועל מרפסת תחנת הקלפי היו מונחים 7 פצוצים: כליל חורי שנפצע קשה בפניו, אדנאן סינאן מ-עכו, שקיבל כדור בידו, גורני טובי, אחיו של חבר הכנסת טופיק טובי, שנשברה רגלו, מוחמד אגיננו מעכו נפצע בראשו, וכן עיסה חורי, חליל נימר, ועיון אבי מסר שנפצעו בחלקים שונים בגופם.

מי ירה לתוך הקהל? רחוב ההר הוקף שרשרת שוטרים ו-12 איש נעצרו. ביניהם יוסף שיף, הכתב לעניני ערבים של "על המשמר", שהואשם "בהסתה לג" רימת מהומות וברגימת אבנים". שיף הובא למשרדה ונלקחו ממנו טביעות האצבעות וכבר "התכבד" בשמיכה, מזרון, ובתא מיוחד — עד ששחרר ברגע האחרון בעריבות כספית עצמית.

גם ד. כן, נציג מק"י בוועדת הבחירות נעצר ע"י המשרדה, אעפ"י שלא היה כלל במקום לפני ספירת הקולות. השאלה המ-עורמת עד היום ויכוחים סוערים בסימט-אות ואדי ניסנס בחיפה היא: מי הוא זה שירה לתוך הקהל? הקומוניסטים "נכרו" נים לתת הצהרה בשבועה" כי שחיה שלה, סגן ראש העיר לשעבר, המועמד הראשון ברשימה המפא"ית הוא שירה באקדחו ופגע בחברי מק"י. שחיה שלח אומר: להדמ,

למפא"י היה זיעום

המקום היחיד שבו אנשים לא הלכו לקלפי לבחור במועצותיהם, אלא הקלפי הובא אליהם, היה — בית הסוהר. לפי החוק רשאי אדם עצור, שטרם נשפט, להשי תתף בבחירות (לא כן האדם שכבר נידון. ממנו נשללת אוטומטית זכות הבחירה לת-קופת מאסרו).

פולמוס הבחירות לעיריות אחז גם את העצורים באסירים מאחורי הסורג. לי-מעשה לא היה כל צורך לערוך את הבחירות בבית הסוהר בחשאי, מאחר שכל עצור ואסיר יודע את השקפותיו של חבריו ("פוליטיקה" הוא אחד האמצעים המצוינים להריגת הזמן והשעמום). אך בכל זאת נערכו הבחירות שם כמו בכל מקום אחר, אלא שלא נודעו התוצאות של הקלפי המיוחד הזה. ואילו גם נודעו, שפאם היתה המפלגה המנצחת משתמשת בהן לשם תעמול-לה. ואולם הפעם אפשר לנחש, על נקלה, כי האופוזיציות יצאו מנצחות מהבחירות בבית הסוהר, מאחר שרוב העצורים שם (שלהם זכות בחירה) יושבים באשמת עבירות של השוק השחור...

ואשר לקוטב השני — באי כוח הרשות המוסמכת, קשה לדעת איזו מבין הרשימות היו פופולריות יותר בקרב האנשים בשרותי המדינה, לרבות אלה במדים. לדוגמה תשמש

המשרטה במחוז תל-אביב, שרוב חבריה שייכים להסתדרות (אף כי שעה שפוטרו שוטרים לא נפשה ההסתדרות אצבע וכן לא עשתה דבר כשהמדובר היה במשכורת השוטרים). מפא"י עשתה מאמצים בקרב ציבור זה והשוטרים הומונו לאסיפה מיוחדת לקראת הבחירות. אולם מאמות השוטרים באו רק שלוש עשרות לאסיפה והיה צורך לס-גור את האסיפה מיד...

החיסכון: 1%

אופייני למדינה, מילמל מישוה. "יושב לו פקיד במשרד האוצר ומחפש דרך לחסוך כמה דולרים, עולה רעיון מוחזן: יש מכוניות דבות מדי. אין לו מושג כמה מכוניות יש, למי הן שייכות, לשם מה הן דרושות. גותן הוראה למשרד התחבורה להנהיג שיטה של הגבלה. משרד התחבורה בודק, עשרות פקידים שוקעים בניירות, יושבים בלי סוף, קובעים תאריכי לביצוע התקפה. יומיים לפני היכנס השיטה החדשה לתוקפה מתברר שכל העסק מגוחך: הביל-בול עצום, החיסכון אפס..."

ואמנם, במשרד התעבורה בדרכים, ע"י משרד התחבורה בקרייה, שררה אווירה

(*) מימין: יצחק גולן (מפ"ם), יעקב קנמון (מפא"י), יו"ר הועדה יהודה פרנקל, מזכיר הועדה שמשון קפלג, זאב פרידמן (מזרח), נתן נביאזקי (ציונים כלליים), מרדכי ראובן (ספרדים), קופל שורץ (מפא"י), צבי לוביאניקר (מפא"י).

נשלחים מברקים ותזכירים למשרד הד' תותי, החברה ליצוא תשמישי קדושה, וב- חורה — והעסק תלוי בינתיים באויר.

הם דיברו אנגלית

בהתקרב החורף נפתחת שוב בארץ עונת "מסיבות הקוקטייל". מדי יום ביומו נערכות מסיבות אלה בחוגים שונים ולרגלי סיבות שונות, לעתים אף משונות. כדוגמת בירות עולם אחדות, נוצר עתה בארץ הנוהג להשתמש בבתייהם היפים של העשירים, כדי לערוך שם מסיבה מטעם חוג או מוסד לכבוד משהו מהחברה הגבוהה, איש רוח, שליח וכו', בעצם, זהו פתרון לש' ביעת רצונם של שני הצדדים: עורך המ' סיבה ומספק הממון, החדר מאד אחר כך שיצוין ויתפרסם בחברה ("בביתו של מר... התקיימה אמש מסיבת קוקטייל לכבוד... נוכחו בין השאר...")

לפני ימים אחדים נערכה מסיבה כזאת בביתו של איש ציבור עשיר לכבוד אורח מחוץ לארץ. בעוד שהאורח השתול מאד לדבר עברית, הירבו יתר הנוכחים לדבר אנגלית (אחרים מהם בצורה משובשת ביד' תר). בינתיים הסתלק האורח, שלכבודו נערכה המסיבה, ונשארו במקום רק הישר-אליים, אולם האנגלית המשיכה לשלוט. ו- היתה שם אשה אלגנטית אחת, שדיברה בכמה שפות, והיא סיפרה על מסעותיה בעולם וביתה בניירורק. כל הסימנים שבה אמרו, כי היא "נסיכה רוסית", שהתאקלמה בארצות האנגלו-סקסיות, עד אשר בסוף המסיבה הוזמן למקום איש פתחת-קפה בעל מצב רוח מרומם ופנה אליה: "רחל'קה מה את עושה מה?"

אוצנו זו

אינגריד ברגמן זורחת כאן בקסם נעוריה: אולם **הנה רובינה** היתה מש' חקת בטרגיקה כנה יותר ובאנושיות עמוקה יותר ("הארץ"). — בלחיצת ידיים נס' רדו חברי מועצת העירייה איש מרעהו ופינו את מקומם לנציגי העיר החדשים, **חנני' המים עדיין ברחובות** להיבחרם ("הקול"). — — — להט הבחירות פגע, כנראה, באחד מקרייני "קול ישראל" שהר' דיע בשעת קריאת החדשות, כי **מפא"י קוראנים** נפלו בשבי. אחר שתיקת מבוכה תיקן עצמו: כוונתו היתה לומר: **מפא"י תיים קוראנים** ("גירסלס פוסט"). — אשתדק הצבענו בעד **אגודת ישי' ראה**, ספרה אשה ביד אליה, תלאיבי, שמנו, איפוא, פתקה א'; השנה — הח' לסנו לטובת המורח, שמנו — פתקה מ' ("המודיע"). — — — בין מאות שמות המשפחה הלועזיים שהוחלפו בעבריים יש גם שינוי בכיוון הפוך: הגברת **רחל אי' לת** החליפה את שמה ב**ברווז רהפליד** ("מעריב"). — — — **גנבים מוסיקי' ליים** פרצו לחנותו של קובלסקי לכלי-נגינה, מול בניין ג'נראלי, ירושלים, וגנבו **אקורדיון, מנדולינה, 3 חצוצרות, חליל, 30 מפותחות פה** ("הארץ"). —

רים בעקבות שני רוכבים חשודים והגיעו לפרדס עזוב דרומה ליפו. במקום נמצאו סוס, פרד וחמור שחוסים. מלבד אלה נמצאו סימני שחיטה בקנה מידה גדול של החיות הללו. שני הרוכבים לא היו

מתחלק בין המוסדות הממשלתיים והצי-בוריים. כמויות ועירות מסתננות ליומה הפרסית.

200,000 טון לשנה. הידיעה על שיקום בית החרושת "שמשון" בהר-טוב

קודרת. התיקים נערמו על השולחנות, עד שפקיד עצבני אחד לא ראה עוד את רעהו, העצבני לא פחות, לאט לאט התגבשה תמר-נה: בסך הכל נפסלו 1000—900 מכוניות פרטיות, אשר הוצאתן מכלל שימוש לא

ידיד-מפא"י שחרה שלח... יש לו צרות.

הפצוץ כלי חורי וולאדימיר לנין מאז באו הקומוניסטים...

פרשים ספורטאים, אלא פשוט הביאו את הסוסים בצורה כזאת לגרודום.

המשרטה סבורה, כי גניבות הסוסים והפרדות שרבו כל כך, בחדשים האחרונים, נים, ברובן אינן מבוצעות על ידי מסתננים כפי שסברו קודם לכן...

קצת לא-נעים

גם משרד הדתות החליט לבסוף לתרום את חלקו בתכנית הממשלתית להגדלת היי-צוא. ואם ישאל משהו מה למשרד הדתות וליצוא, התשובה היא: יש ויש. הגויים יודעים איך להפוך לדולרים את העפר מהר היותם ואת מימי הירדן והיהודים — למרות הביקוש לאבן-שיש שלנו מכל קצ-חי העולם — לא ידעו איך לנצל את הי-אוצרות הטבעיים המועטים של המדינה.

החליט מי שהחליט לשלוח סוכן לאר-ה"ב לרכוש מועמדים ללוחות שיש להנ' צחת וכרון קדושי השואה של הנאציזם.

כשהגיע לנקיבת המחיר התעוררו חי-לוקי דעות. 5 דולרים בעד לוח אינם הר' בה, עשרה דולרים בעד חתיכת שיש קט-נה עם כתובת אינם מעט... בינתיים יצא הסוכן לאר-ה"ב ומכר בימים מועטים 3,000 לוחות שיש במחיר של 25 דולר היחידה... וכך נוצר סלע המחלוקת.

הסוכן טוען שעליו להכניס רק 10 דו-לר בעד לוח (הכספים מונחים כבר בבנק באר-ה"ב) והיתר הוא דמי טרחה עבורו ועבור השמש, הרב וכו'. ייתכן שעם הסו-כן היו כבר באים לעמק השווה, אבל במשרד הדתות התעוררו בינתיים היסוסים. לעשות "ביונס" בהנצחת נשמות הקדושים על הר-ציון ובדולרים דווקא — קצת לא נעים.

נתקבלה בסיפוק ע"י הממשלה ובעיקר ע"י האוצר. בארץ נמצאים חמרי גלם למכביר לייצור מלט, אבל אין חרושת מתאימה. האוצר היה נאלץ להקציב דביונים יקרים כדי להקל על המחסור ולהביא מלט מחו-ל אולם "הקומץ" אינו משביע את הארץ. המחסור עמד בעינו, והממשלה עוד הגביר רתתו וביטלה לפני חדשים את ייבוא המלט. הפעלת בית החרושת בהר-טוב, שתפוקתו נאמדת ל-200,000 טון לשנה עמדה לאון את הצריכה והייצור בארץ.

מר נחום מן התקשר עם קבוצת בעלי הון חדשים, הון החברה הוגדל במידה ני-כרת והוזמן ציוד חדש בחו"ל. לפי התכ-נית עמד "שמשון" להזרים את תוצרתו לשוק במחצית השנה הבאה.

בית חרושת לזמנ' כלי מזמ'

מר דוד הכהן, מנהל "סולל בונה", לא שמח ביותר כשקיבל את הידיעה על הפעלת מפעל מתחרה ב"נשר", אבל "בין כה ובין כה יפלו לידינו" — אמר לגופשו. ונבואתו התגשמה חיש. לאחר חיפושים ממושכים, לא נמצאה אף חברה בנייה אחת, שתוכל לקבל על עצמה את ביצוע עבודות השיקום, בהר-טוב (למי יש מלט ומכונות?) ובלית' ברירה נמסרה ההזמנה ל"סולל-בונה". הי-עבודות החלו במול לפני חדשים: לגמלי המדינה הגיעו המכונות החדשות ביותר שהוזמנו, אבל לפתע, סטופ! "סולל-בונה" הפסיקה את העבודה ב"הר-טוב". הסיבה: חברה "שמשון" לא עמדה בהתחייבותיה הפיננסיות.

בינתיים, נשארה "סולל-בונה" החברה המונופוליסטית לבנייה. מחירי של שק מלט ב"שוק השחור" עלה ל-2½ ל"י, ושלדי בתים בלתי גמורים מצפים להשלמתם, ורק אחרי לחץ מצד השלטונות באו הצדדים ליד "פשרה".

שניים שרכבו בעילה

כאשר גילתה משטרת יפו השבוע "בית מטבחיים", שבו היו שוחטים סוסים וחי-מורים, הוכח סוף סוף שחלק ניכר למדי של האוכלוסיה חי על בשר שמקורו מפוקפק למדי. שני אנשים נעצרו והשאלה המשפטית שעלתה עתה על הפרק היא: האמנם אסור לסחור בבשר סוס או חמור (שאינם נכללים בקיצוב ומשום כן גם לא חל עליהם לוח המחירים)? כמוכן, שאין זה מונע להביא את החשודים לדיון באשמות אחרות, כגון עבירה על חוקי בריאות הציבור וכו'...

הדבר התחיל בזה שתושב יפו, שבעל המסעדה רוכש לו רגשי כבוד, סעד את לבו ב"סטייק" הגון. לא היה בזה כל דבר חשד, מאחר שזה קרה "ביום בשר". לרוע המזל היה אותו לקוח רופא וטרינארי מקצועי, וכפי שטוענים הבקאים בדבר, הרי בשר הסוס מתוק. בדק הלכות את המלחיה, שמא טעה בעל המסעדה והכניס לתוכה סוכר במקום מלח. החשד נחפזה. בדיקת יתר הבשר במטבח העלתה כי כולו מתוק.

החקירה שהתנהלה במרץ גילתה את שרשרת האספקה. במוצאי שבת יצאו שוט-

תגרום אף לחיסכון של אחוז אחד מכלל תצרוכת הבניין בארץ.

מי לא קיבל רשיונות תנועה? אנשים הממעיטים ממילא לנסוע במכוני ותיהם (הקי-טנות ברובן), וישתמשו מעתה במוניות הצורכות כמות גדולה פי 4. אולם בינתיים נגרמו תקלות בלתי-ספורות למפעלים חיר-ניים: אנשים עסוקים עומדים בתור, ופקידים עייפים מנחמים: מילא, ועדת הערעורים תחזיר מכוניות רבות לשימוש.

הסידורים הפורמליים ארכו 3 חדשים. תוקף הרשיונות החדשים שהוצאו הוא עד יום 31 בינואר, 1951. בעוד חדשים בערך יטבעו שוב עשרות פקידים אומללים במבול של גיירות, והטיפול יארך שוב כמה חדי-שימים...

שוטר לכל מכונית. בעוד שפקיד

התנועה חשבו מה שחשבו בסתר לבם, ביטאו השוטרים את דעתם בגלוי. שר המשרטה מח: החוק אינו ניתן לביצוע. כדי שהאוצר יחסוך 50,000 לירות בבניון, תהיה המשרטה נאלצת לבזבז מאות אלפי לירות שאינם בתקציבה.

גם התקנות עצמן בלתי-מעשיות עד כדי גיחוך. בכל ארץ קיבלו אנשים את אותו "א" המסמך כי מותר להם לנסוע 15 ק"מ מביתם — ולוא רצו להקפיד על ביצוע הפקודה היו השוטרים צריכים לחקור בכל מקרה היכן גר האיש. אמר קצין מש' טרה: דרוש שוטר אחד לכל מכונית.

בינתיים נקטו בעלי המכוניות באופן ספונטני בשיטה של התנגדות פאסיבית. רוב בעלי הרשיונות נמנעו, מתוך סולי-דריות עם חבריהם הפחות מאושרים — מלהדביק את פתקיהם על זכוכית מכוניר-תיהם — ובוצרה זו מעצו בעד השוטרים להבחין בין מכונית "חוקית" ו"בלתי-חוקית".

כל אחד היה רוצה לחסל את כל העניין, לוא אפשר היה לסדר זאת בקטן, מבלי לעורר ביקורת ציבורית. מכיון שאין הדבר אפשרי תצטרך הממשלה להמשיך בדרך, אשר כל הצדדים הנוגעים בדבר מקללים אותה בליבם.

סולל-בונה - "שמשון" 1:0

מר נחום מן, מנהל חברה "שמשון" השונוף והמפורס, הצטיין ב"שאיבת" פיצר-יים מחברות הבטוח הבריטית עבור הגוף, שנגם למפעל ב"הר-טוב" בימי מלחמת השיחרור. לבסוף החליט: די! הגיעה השעה לשקם, ברצינות, את בית-החרושת למלט.

ההחלטה "נחססה" בכוח הקוניוקטורה שנוצרה: בית החרושת היחיד למלט בארץ "נשר", (בעלות "סולל בונה" והחברה הי-מרכוית להשקעות כארץ). שעוד בהתחלת שנה שעברה נאלץ לדאוג לשיווק תוצרתו בחו"ל, מפגר עתה, עקב הממדים הענקיים של הבנייה בארץ, אחרי הביקוש ההולך וגדל. תפוקת "נשר" אינה עולה על 38 אלף טון מלט לחודש והביקוש מגיע ל-60 אלף טון. מהכמות הכללית משלשלת "סולל בונה" לתוך מחסניה 50 אחוז, והיתר

זהה את עצמך!

תמונה זו צולמה ביום 18.11.50 בשעת התחרות בין "הפועל" ו"א.י.ק." במגרש "הפועל" ביפו. קורא שזיהה את פניו בתמונה ויפנה ראשו למערכת "העולם הזה" יזכה בפרס של 2 ל"י.

רפורטז'ה מאת מקסים סדומון

זה כל כך ידוע ובנלי: הוא מעשן את הסיגרטה הראשונה אחרי ארוחת בוקר וספל קפה חם. בידו תיק, צור, פניו מגולחים למשעי ואומר "שלום יקירתי" או נושק לה על לחייה, או מפריח לה נשיקה באוויר כשהוא כבר יורד במדרגות והיא נשענת אל הפתח. הוא נכנס לרחוב הסואן והיא סוגרת מאחוריו את הדלת. עיניה עייפות, היא מפהקת... השעה רק רבע לשמונה אבל נדמה כי עבדה כבר שעות לאין ספור. היא קמה בשש כאשר יוסי התעורר, מהרה להושיב אותו על הסיר, הדליקה את הפרימוס, הריקה את המים שהצטברו במקרר במשך הלילה, הכינה סלט, בשלה דייסה. רק בשבע העירה את בעלה והגישה לו את עתון הבוקר.

השעה שמונה ורבע... יוסי כבר בגן, תודה לאל, שקט ומנוחה עד צהרי היום. שקט? סל בידה האחת ופנס הנקודות ביד שניה והיא מתחילה את דרכה בנתיב היסורים — הדרך אל התור. עשרות נשים עומדות ומתוכחות, נדחקות, צועקות ומגדפות. היא עומדת ביניהן שקטה, חרישית ומחכה לתורה לבצל ולקשוא. היא מהרהרת ומעלה מחשבות. גב' חיה זו אינה חדלה לצעוק כי לה מגיע הכל בלי תור, היא אשתו של חייל ואינה צריכה לעמוד בתור... חייל... גבור... מי בעצם פה גבור? אולי עקרות הבית עצמן?

פתאום היא מוצאת את עצמה בראשית התור והיא עוזבת עם דכוש רב — קילוגרמים של פלפלים מתוקים ו-200 גרם עגבניות. היא משרכת את דרכה הביתה. כמעט שלא כדאי לעלות למעלה ולרדת שוב, בעוד שעה קלה יש לקחת את יוסי מן הגן. היא תקח אותו עכשיו, הוא מלוכלך כאלו התפלש בדיר של חזירים, גם שמח לחזור הביתה, כבר 4 שעות שלא נדנד בהצלחה. בגן הילדים הוא נדנדן בין 40 גודניקים אחרים, אצל אמו הוא בן יחיד.

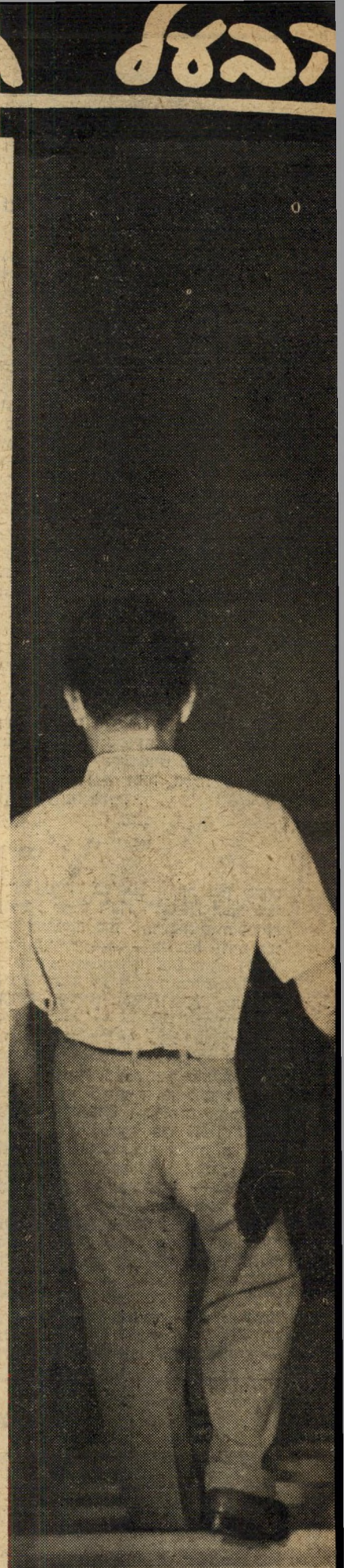
יוסי רוצה צעצוע חדש, הוא רוצה ללכת לגן החיות, הוא רוצה לקלקל את הדדיו, אבל הוא לא רוצה לאכול דייסה. כשהתחיל לאכול היתה הצלחת קרה והיא עייפה ומשולהבת. יוסי נרדם סוף סוף ועליה למחר ולנקות קצת, למחות את האבק ולהכין משהו לאכול. היא אכלה משהו קל ומתחילה עם רצפט חדש לפלפלים מתוקים לארוחת ערב, רק אז הם אוכלים בשקט. את ארוחת הצהרים הוא אוכל בחוק.

יוסי התעורר משנתו ושניהם עובדים עתה ביתר מרץ, היא מנקה והוא מלכלך. סוף סוף יוצאים לשדרות. לעזאזל, אפילו לטלפון יש תור. "הלו, גב' רבקה, את בטח באה הערב? בבקשה אל תאחרי, יש לנו כרטיסים להצגה ראשונה, כן, נחזור מוקדם, כן, נשלם לך הוצאות טקסי אם תאחרי את האוטובוס האחרון..." יוסי ואמו חוזרים הביתה, בדרך מבטיח יוסי להיות ילד טוב כשהיא תכנס לחנות לקנות רק לחם. יוסי נסחב אחריה ובמשך חצי השעה שעמדה בתור ללחם הספיק ללחוץ על שני סיפונים ולהשריץ... ללכלך את בגדיו בחבית דגים מלוחים, ולהפיל ארצה מגש עם צנצנות תנובה.

סוף סוף הגיע היום לקצו וכמו כל הילדים הטובים והקטנים, אוהב יוסי לא ללכת לישון עד שלא מספרים לו ספור יפה.

...והנה נפתחת הדלת ואבא חוזר הביתה. הוא עומד בפתח חדרו של הקטן, בנו שוכב במטה מבוסס ומנמנם, והאשה יושבת לידו מסורקת ורחוצה, כאילו זה עתה קמה מן המטה. מן המטבח עולה ריח הפלפלים המתוקים הממולאים במשהו מן הרצפט החדש.

הוא אומר: "שלום יקירתי" ומנשקה. ובלבו הוא מהרהר: "וכמה טוב לנשים הללו. הן נשארות כל היום בבית, בעוד שאנחנו, הגברים, חייבים לעבוד..."

רבע לשתיים עשרה. סוף סוף היא בתחילת הירקות הגיע היום וכשפשטה השמועה בשכונה התנפלו

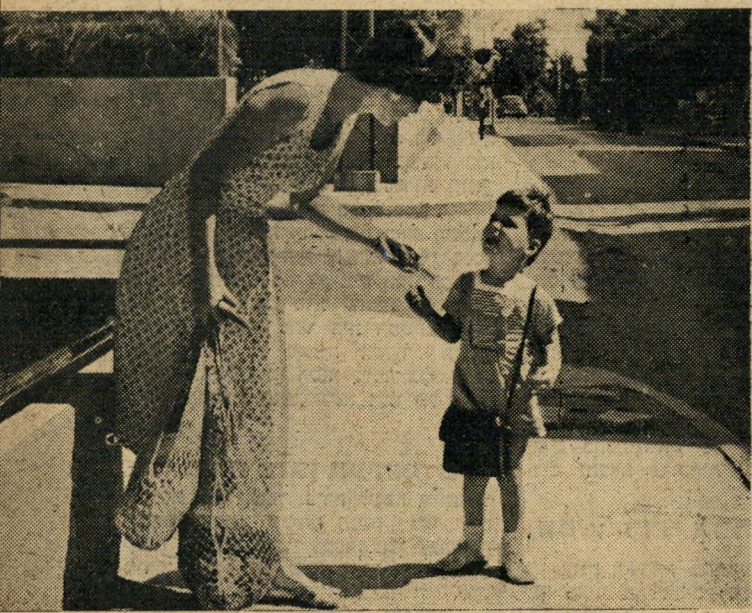
השעה שמונה וחצי והמטבח ריק. השדרה כה קרובה והרבה נשים יושבות וסורגות ומתחממות בשמש, היא אינה מתפתית והולכת ליראן.

שתיים אחר הצהריים. והבלון תכף יתפוצץ ברעש גדול. ייצטרכו לקנות בלון אחר. באמריקה רבות מקשיבות לרדיו במטבח. לה אין צורך ברדיו.

שעה חמש — הביצה ואני. זה מזכיר לה שם של סרט מבזח ועליז. הערב ודאי תלך לקולנוע.

ולך לעבודה והיא, המאשרת, יכולה להשאר...
...כך חושב כמעט כל בעל בצאתו
ד לאשרר, לבית-החדושה או לחנות...

שעה אחת. אף כי הם יצאו מהגנון לפני חצי שעה עדיין הם ברחוב, כי ליוסי יש תמיד הצעות חדשות כיצד לבלות את הזמן.

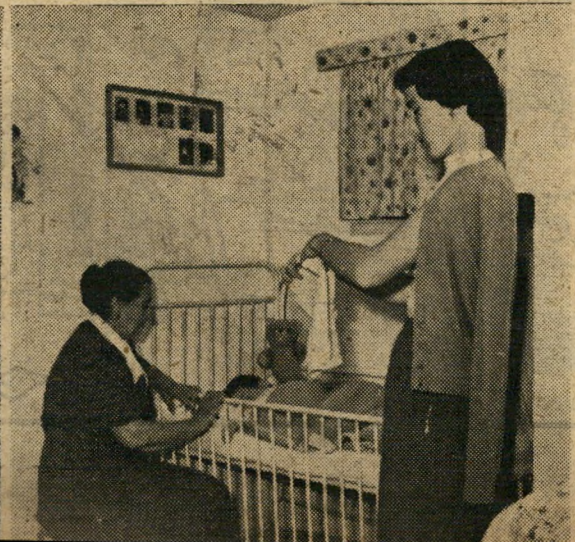
שתיים עשרה ורבע. סל אחד מלא, שני חציו ריק. "לא היה כדאי לעמוד בתור חדש" היא מספרת לחברתה, "התעפתי מספיק עד עכשיו."

משלוח חדש של יות נשים על החנות.

אחת עשרה. במקום לקולנוע תלך לפגוש בבעלה בצאתו מן העבודה. זה יבדר: הבעל שחקן.

רבע לשבע. "הישבנית" הגיעה אבל עכשו לא תשיג כרטיסים לקולנוע: שוב לעמוד בתורו — פשוט מבחיל.

שעה שש. היא מחכה ל"ישבנית" ובינתיים מתקנת גרב ותופרת כפתור, בכל רגע עלול לצלצל הפעמון והיא תצא.

"אתה תיזהר, אתה!"

כשאמר ד"ר ישראל שייב פעם לבתו שיקרא למשטרה אם לא תהיה שקטה... כה וקטנה בת ה-4 ח"ך ערמומי שהשיבה: "אתה תיזהר מן המשטרה, אתה..."

הענין: במדינת ישראל אן גם לו המורד הוותיק, לחשוש מפני שליחי השטן. אולם כשמיהר בבוקר בהיר אחד לשיעור בבית-הספר מונטיפיורי בתל-אביב עמר על טענתו, מכונת מהדורת ("משהו דה-וקס") עקמו אחריה. לפי מדרגות בית-הספר נעצ' הן על ידה, ופרצוף מוכר של איש שיי לשעבר הצץ מן האשנב: "ובכן, זה באמת נכון. אתה מלמד!"

לא ניתנה לו שעות רבה להרהר על המאורע. כעבור ימים מספר קרא לו המדגל, ובפנים מבושות הסביר לו שענין לפטרו — מחלקת החינוך לא אשרה אתו. כמורה, ההסבר: ידו של משרד הבטחון דברה.

נמצא שעורך "סולם", הכסף העקבי לאיסטבולנות ולסתימת פיהם של מתנגדי רעיוניו, נפל קרבן ראשון להכרזתו והוקרן של חפשי-הביטוי במדינה. אלא כנא: ללוחם בעל-הסרת הגיש בקשה לצו על-תנאי לבית הדין העליון, שבוואו ש החינוך ושר הבטחון וינקמו מדוע לא תי נתן לה הזכות להתפרנס במצוקה.

"איש זה לא יעבור!" בפעם ה-1 אחריה נפטרה עבודתו של ישראל שייב ב- הוראה כשקפץ מחלון הקומה השנייה בגימנסיה בן-יהודה כדי להימלט מיד בלשים בריטיים. הבריטים העמידוהו על מכונת וכלאוהו בסדרון. הפעם נהג השלטון בא- דיבות רבה יותר: משרד הבטחון אף הציע לו עבודה אחרת. הדיקטטור סרב בכוח: צדק או לא כלום.

בינתיים נכמרו גם רחמיהם של אנשי "חרות", והם הציעו לו להעלות את הענין בכנסת. אולם ישראל שייב ויתר גם על חסד זה: לפני זמן מועט, כשנודע למנחם בגין כי שייב עובד כעורך במספרות המד "רד" של "חרות" קרא בכעס: "איש זה לא יעבור אצלי".

התמיכה המוסרית העיקרית באה לו מצד התלמידים: הם איימו בשביתה ובגרוע מזה -- בהתאם למסורת הגאה של בית הספר מונטיפיורי אשר תלמידיו פוצצו לא פעם פצצות מחאה בבית-ספרם (לפני שנים אחדות גרמה פצצה כזאת בשעת השעור לנזקים רציניים באחד הקירות). התלמידים אהבוהו לא רק בגלל עברו המפואר, הוא ידע לתת שעורים מעניינים בספרות ותנ"ך — מקצועות משעממים בדרך כלל.

במקום שביתת התלמידים באה, השבוע, החלטת בית הדין העליון. הוא הזמין בפניו את שרי-החינוך כדי שינמק את החלטתו המפוקפקת. אולם סרב להוציא צו דומה נגד שרי-הבטחון. אמר בית המשפט: אין לשרי-הבטחון כל סמכות להתערב בעניני חינוך ולהחליט מי רשאי ללמד בבית-ספר. שרי-הבטחון עצמו, נושא דגלו של חופש המצפון, שתק.

שוב טירה בזמן העידאקים

מאז עבר הכפר טירה לשטח הישראלי (בהתאם לחוקה שביתת הנשק), באו ימים קשים על שני נכבדי הכפר: חסן עבדאללה מנסור ורפיק אל שייך גביב. שלא כרוב בני המקום והכפרים האחרים, היו להם שני הנכבדים הללו בשלוה ובבטחון. כי הרבית בלבד מכססם פירסותם יפה ובנחת. ואז באו באי-יכול השלטון הישראלי וה- אשימו אותם במעשים אכזריים מימי שלטון העיראקים במקום, בימי מלחמת העצמאות.

מאז נמצאים חסן ורפיק בבית הסוהר, כשהתבינה מיהסת להם מדי פעם חטאים מאותה התקופה.

המשפט הראשון שהתהלל נגד שני נכדי טירה אלה ארך כמה חדשים. הם הואשמו אז בסיוע לרצח אל עזר וייס ש- נרצח ברשפון על ידי מסתנים מהתקופה ההיא שחטפו את אשתו. האשה הוחזרה אחר כך במסגרת חילופי השבויים. בתום המלחמה הגיעו למשטרה ידיעות, כי חסן עבדאללה ורפיק נגיב הם הם שהיו המ- קשרים בין האוכלוסיה המקומית והמפקדה העיראקית. כדי להוכיח את נאמנותם ל- "צבא השחרור" היו ערבים במקום נדרים שים להביא הוכחות של ממש מביקוריהם בשטח הישראלי. ולא היתה הוכחה יותר טובה מאשר להביא זוג אונים של יהודי נרצח מעבר לקוים.

כך סיפרו עדים שהופיעו במשפט אז, אלא שהיו סתירות אחדות בדבריהם. בין השאר סיפר אחד העדים, כי חסן הוא שקיבל פעם את האונים מערבי מסתנן שחזר מפעולה ואילו עד אחר, אף הוא ב- הכפר, סיפר כי הוא ראה כיצד הנאשם השני שם את אותו זוג אונים לתוך הכיס. ובגלל כל הסתירות הללו וכן על סמך ההוכחה שהביאה הסניגוריה (עד"ג בנימין ושלמה רוזנשטיין), כי אחד הנאשמים היה באותה תקופה בעבר הירדן (העידו על כך פקדי עבדאללה במעבר מגליליים) זוכו השנים מהאשמה ההיא.

אולם מקץ חדשים הובאו השנים שוב

לזונות. במקרים רבים היו למתלוננות סיי- בות אישיות כדי להפיל את מישוהו בפח, או שהיו אלה מקרים של "אי הבנה". הציבור כולו איננו מתחסם עוד כיום ברצינות לש- מועות על אונס ונסיונות מסוג זה, הקר- רים מדי פעם בפעם במקום זה או אחר. אחד מהם ארע השבוע בקרבת פתח תקוה. שלא כדוגמת רוב המקרים הללו, הצליחה המשטרה, השבוע, לעצור את האיש החשוד תוך כדי שעות ספורות לאחר המעשה. פעולה זאת של המשטרה ראויה לשבח מיוחד בעיקר בשל זריזות הפעולה המוצ- לחת.

קרוב לשעה 9 בערב ביום א' הופיעה במשטרת פתח תקוה צעירה כבת עשרים, חיילת, המתגוררת באחד המושבים בשרון, ויסרה לקצין התורן, כי לפני שעה נאנסה על ידי אלמוני בפרנס אשר בדרך ליהודה. הצעירה היתה במצב של זעזוע ונראו עליה סימני התאבקות ובוץ, אולם היא ריכזה את עצמה מתוך מאמץ וסיפרה לקצין את כל פרטים של המעשה. היא חיכתה בהצי- טלבות הדרכים לראש העין ל"טרמפ", כאשר עבר רוכב אופנים, שהוביל קרח על המושב האחורי של אופניו. בראותו את החיילת מחכה על הכביש הציע לה האיש שיסיעה על אופניו. הבחורה הססה, אך האלמוני העלה חיוך ואמר: "את בטח חושדת בי..." אז אני אוכח לך, כי אני אדם נשוי. אולי זה ישכנע אותך". והוא הוציא מכיסו את תעודת הנישואין שלו. העובדה שהראה את

עבדאללה מנסור ורפיק נגיב
בכיס, זוג אוניים.

התעודה לאדם זר עשתה רושם על החיילת והיא הסכימה להצעה. האיש הוריד את הקרח מהמסגרת שמאחורי ה- מושב, כדי שהחיילת תוכל לשבת ואת הקרח החזיק בידו. כשהגיעו לסביבת פרד- סים, אמר רוכב האופנים כי הוא מכיר דרך קצרה יותר העוברת בפרנס. הם צעדו לאורך השביל בפרנס, כשהוא מוביל את אופניו ביד. לפתע השליך האיש את האופנים, שפס את החיילת מאחור בידה, ותוך כדי איומים וכוח השתלט עליה. לאחר התאבקות ממושכת נחלשה ונכנעה לו. לאחר המעשה הוריד האלמוני מידה את שוענה, שדפ ממנה את ארנק הניילון הקטן שהכיל 530 פרוטות, והסתלק מה- מקום בהשאירו את הקרח.

כעבור כמה דקות התאוששה הבחורה ויצאה לכביש הראשי. היא עצרה מכונת שיערה בדרך והגיעה למשטרת פתח תקוה. השם היה זכריה. תיאור האיש ש- ניתן על ידי המתלוננת לא הועיל הרבה

לחוקר. אך ברגע מסוים נזכרה הבחורה בפרט אחד: אמנם היא לא יכלה לומר בדיוק, אך נדמה היה לה, כי ראתה בתוך- דה את השם "זכריה". הנקודה הקלושה הזו השם "זכריה" — שימשה אחיה למשטרה והיא הפכה מפתח, שהוביל למעצרו של האיש תוך שעה.

מיד יצאו שוטרים לכמה כפרים ומושבים שליד פתח-תקוה ובדקו ברשימת התושבים מי וימי שמו זכריה. היו בסך הכל שמונה כאלה, מהם שלשה בכפר יהודיה. כעבור כמה דקות עמדו שוטרים על פתח אחד הבתים, אשר בו מתגורר זכריה ע"ה. האשה נשארה איפוא נמצא בעלה עתה, ועל כך השימה בתמימות: "נסע להביא קרח". "מתין?" וכאן גילתה האשה ל- משטרה, מבלי שתדע את כל הענין, הפעם "לוח הזמנים". היא אמרה, כי זו הפעם השניה שהוא נוסע להביא קרח. מאחר שפעם הקודמת לא יכול היה להשיגו, השוטרים ערכו חיפוש בבית ומצאו מיד שעון זהב וארנק ניילון שהכיל 530 פר- טות. האשה הסבירה, כי בעלה נתן לה את זה לפני זמן קצר באמרו, כי הוא מצא את הדברים האלה בכביש. ממש כמו מטה ורדו" העיר הקצין בבית צחוק, אך האשה לא הבינה את דבריו... כעבור חצי שעה הגיע האיש כשהוא מוביל בוק קרח על אופניו...

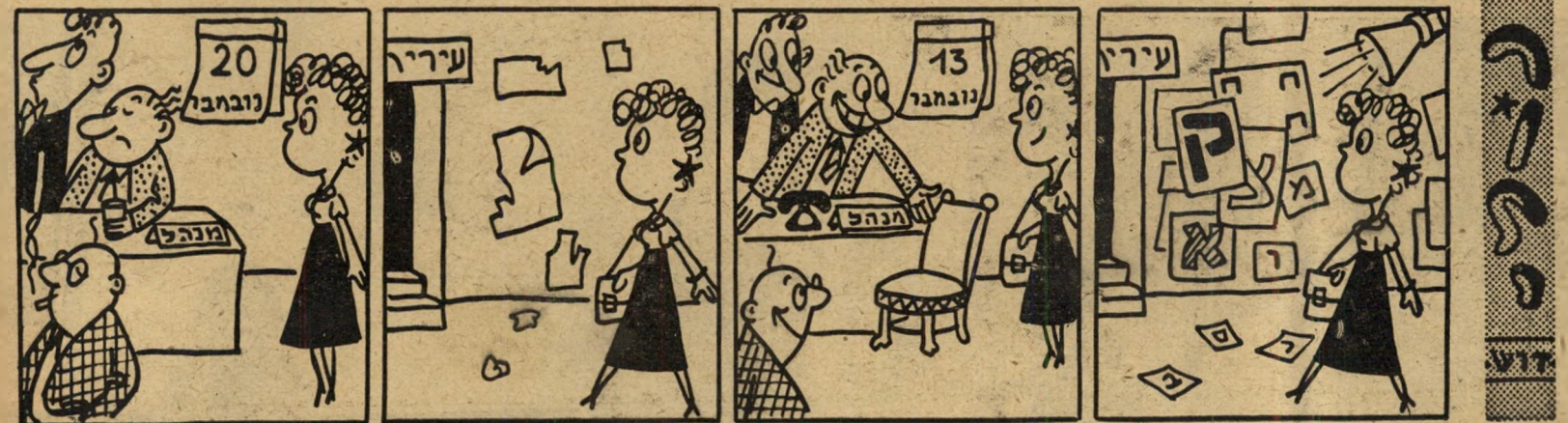
"זהו הבלוק השני שאתה סותב היום, חבר" — אמר לו הקצין באיכות — את הראשון וזשאת בנוד"ט..."

הגבר צעק: גואאכר!

בשבוע שעבר נתקל הממונה על חקירות הפשיט במחוז תל-אביב, עוזר מפקח מחוזי שמאי זהר, בבקשה מיוחדת במלכה במשך כמה ימים נתקלו בתופעות חשודה ונור- גות על חטיפות ארנקים מידי נשים המטיי- דות לבדן בחובה. שיטת הביצוע היא נשוי- טה מאד: והאשה חוזרת הביתה או הולכת לתומה לבקר בבית מכרים, ולפתע נחטף מידה הארנק והאיש מתחמק. יטוד האשמה, ממלא כאן תפקיד עיקרי. אנשים רבים הו-כים בתוצאות העיר ולא יתכן שאשה תעלה על דעתה, כי אדם העובר על ידה מתכוון לחטוף את ארנקיה.

תוך כדי התלבטות נזכר הקצין זוהר ב- נגע ההתקפות על נשים בקיץ שלפני שני- תיים. נסיונות רבים של מעשי אונס בוצעו אז בתל-אביב והסביבה. ודבר הפך לפסיד כוזה ויבסוף לא העניו נשים לצאת מפתח ביתן. המשטרה התגברה אז על הנגע הודות לאמצאה מקורית שהביאה כמה מהעבריינים הללו לבית הסוהר. הקצין זוהר השתמש באותה השיטה וכעבור כמה ימים שבו שני חוטפי ארנקים בכלא, הגם שיש יסוד להניח, כי גנבים נוספים מסוג זה עדיין פעילים.

כמה שוטרות הבקאות בניו גייטסו יצאו לסיורים ממושכים (כמובן בלבוש אז- רחי) ובזיהוין ארנקים. מושכים חשומת לב. לילה אחד עברו קילומטרים רבים, עברו מאזור אחד של העיר למשנהו — ללא תוצאות. הן חזרו על כך בלילה השני ושוב ללא תוצאות. ואולם בלילה השלישי נודמן בדרכה של אחת השוטרות גונב אר- נקים ששם ענינו עליה. הפעם טעה הגנב בחשבונו: קורבנו חיכה להפתעה זו. ידיה המאומנות של השוטרת תפסו את הצעיר והפילוהו ארצה, כשהוא זועק באידיש: "גואאכר, גואאכר, גואאכר!" את שוברת לי את היד. המש- רוקית עשתה את שלה: משמר שוטרים הגיע למקום ואסרו את הגנב. למחרת נעצר בביתו שותפו להרפתקאות אלו.

בריאות השבדים. ההגנה של קבוצת א. י. ק. היתה חזקה בצורת קיר-חץ. קשה לפרוץ קיר שכל חלק ממנו מורכב משבדי רחב-כתפיים ובריא במיוחד בגופו. כאשר התקרבו חלוצי "הפועל" למגינים נראה היה "השפלה" השבדית עוזרת להתפתחות הגוף. מבנה גוף אתלטי כזה כבר לא ראינו זמן-רב, וכשהגוף הבריא והחסון של המגן השבדי נתקל בחלוץ הישראלי, הרי מיד משתנה החלוצי ומודד, לכל קוצר-קומתו, את מגרש-הדשא של "הפועל" ביפו.

אך הבריאות בלבד לא מספיקה. כאשר הרגלים "רצות" בשכל ו"מוסרות" בפקחות, הרי קשה מלאכתם של החלוצים התוקפים שבעתים. המגינים הגבוהים, והקבוצה בכללה שולטים בכדור בגובה ועל הארץ כאחד. אין מצב שבו "מתבלבל" שחקן א. י. ק. ומאבד את הכדור ליריבו. רגל שמאל בועכת בקלות כמו רגל ימין, והראש נמצא תמיד במקום שהכדור מתעופף. פעמים נדמה שהכדור "נדבק" לשחקנים משבדיה.

חלוצי "הפועל" פורצים (ראה תמונה), אך השוער השבדי מקמץ אגרופו ומרחיק את את הכדור ל...

"מחלת" הכדורגל הישראלי. השבדים הבלונדיים, בעלי הפרצוף הארי והגובה התמיר, לא ניסו "להבהיל" את הכדורגלנים הישראליים. הם גלו בתחילה משחק פושר למדי, אם כי הדרגה היתה שווה לרמה הנהוגה בין קבוצת הליגה הראשונה בכדורגל. נראה ששחקני א. י. ק. בקיאים היטב במלאכת הכדורגל על כל סממניה. הם יודעים לפרוץ ולהתקיף. אך מה ארע לקבוצת "הפועל" תל-אביב, שידעה לעמוד בפרץ נגד קבוצות מעולות מתורכיה? השאלה ישנה נושנה היא ו"המחלה הכרונית" של הכדורגל הישראלי חזרה ונשנתה. אם כבר הצליחו שחקני "הפועל" תל-אביב, או מחיפה, לעבור את שורת הרצים בני-שבדיה, ולהתקרב "כמטחוי-יריה לעבר שער האורחים, הרי כאן נשכחה כל התורה: כוח-הבעיטה הטמון ברגל עובר מיד למכסיהם...

ואם כבר הצליח החלוץ המרכזי — חיים גלזר — לפרוץ את המגינים השבדיים (ראה למעלה בתמונה) ולהמצא במרחק של 11 מטר מהשער, לפניו הכל גלוי ובלתי מכוסה — אלוף ויהושע קרובים לעזרתו — הריהו בועט, חלש ובלתי מדויק... אולי השפיע "הצנע" על החלוצים, או...

בחדר ההלבשה. היצירה הראשונה של הקונצרט היא "הסימפוניה-האנגלית" — המנצח הוא יליד אנגליה ששחק לאחרונה בקבוצת "שפילד יונייטד". ריינר — מאמן הבחירת הלא-מית של שבדיה שזפתה לאחרונה בגביע הוהב באולימפיאדה — נמצא בשבדיה קרוב ל-5 שנים ולאט לאט הכניס את שיטת המשחק האנגלית. הוא סיים קורסים למאמני כדורגל באנגליה ולמד איך להחזיר את התיאוריה הלכה למעשה.

כאשר נכצאים השחקנים בחדר-ההלבשה (ראה תמונה למעלה), מתיישב המאמן האנגלי ומסביר להם כיצד יש "לשבור" את הגנת הקבוצה היריבה, ומאמנה מצבים נוח להבקיע שערים. אם מתאונן אחד השחקנים ששריריו נמתחו יתר על המדה או התכווצו, מיד מפשיל הבאצן שרוליו ועורך מסג' חזק עד שהשחקן מבקש כבר להתחיל לשחק...

על המגרש. כשהכדור מגיע למגרש פותחת הקבוצה השבדית "בקונצרט", והיא מציגה (ולא משמיעה!) "סימפוניה" מושלמת כשכל המנגנים "עובדים" בהדרגת מנצח נוסתר. הכדורים "נשלחים" בעיניים-עצומות ותוך סקטיקה גלויה למקומות-המפתח. הקהל הרב קורא למבצעים המבריקים והמרהיבים של הכדורגלנים השבדים "סימפוניה-אנגלית" (ראה תמונה מצד שמאל). מכיון שכל שיטת המשחק מוכירה את אופן משחקיהן של קבוצות אנגליות שבקרו בארץ. על המגרש הכל מותאם ומכונן.

כאשר מתפרץ שחקן הקבוצה היריבה — ראובן אללוף (ראה תמונה), רודף אחרי הכדור ומתכוון להכנס לשער, מותח סיוברג — השוער המהולל — את אבריו וקולטו. מיד פורצת "המקהלה" בשיר והקונצרט מתחיל... כיצד?

חודרוב באויר. אך "לא תמיד פורים". החלוצים השבדיים יודעים פרק ב"תורת היריה" ופעמים הם מתפרצים במהירות מסחררת מבלי לתת למגינים אפשרות להערך להגנה. לא נשאר לבקול, אלא לבעוט בחזקה בכדור, חודרוב מונק לאויר (ראה תמונה) אך הכדור חודר לשער...

חודרוב על הארץ. המשחק מתחיל בגישושי השבדים. הם רוצים "להריח" את יריביהם ולעמוד על כוחם. פריצה כאן ופריצה שם, אך ההגנה של "הפועל" בולמת כראוי. אם מגיע הקיצוני במהירות הבוק לעבר שער "הפועל", הרי נמצא כבר חודרוב על הארץ (ראה תמונה) וידו הארוכה קולטת את הכדור...

כמה ילדים למשפחה?

מוחמד נומר ("נגידה") הווארי, עורך הדין בן ה-43, יליד נצרת ממוצא בדואי, שהפך מתת-יועץ משפטי לממשלת המנדט לראש ארגון צבאי — "הנגידה" — התנגד למופתי ולתנועתו הצבאית — "הסות" — היה נוהג להלך עם משמר ראש בן עשרים איש, כל אחד מהם חגור שלושה אקדחים. הווארי ניסה לתקן תיקונים בתיים בקרב הערבים (הקמת קיבוץ ועוד) והיה, לבסוף, אתר איחוד כל התנועות הצבאיות של ערביי ארץ ישראל, לאחד

אינגריד ורברט רוסדיני תריסר ילדים — או פחות.

מראשי "מונאומא אלשבאב" (תנועת הנוער הערבית), וראש ועדת הבטחון של העיר יפו עם פרוץ המלחמה. הוא נאלץ לברוח למצרים מפחד חסן סלמה, נציג המופתי מתנגדו. אחר כך נתמנה, על-ידי עבדוללה, מפקח רשמי על הפליטים בירדן ונציגם ליד ועדת הפיוס בעת שישבה בלונדון בש" וויץ. כשחזר בראשית שנה זאת רכוב על סוס בחשכת הלילה לישראל, דרך גבול הלבנון, הסכימה הממשלה לשיבתו מתוך תקווה שיארגן מפלגה אשר תבטל את כוח השפעתה הרב של המפלגה הקומוניסטית על ערביי העיר והמחוז. אולם הוא וזה ליחס קריר מצד השלטונות כשנתברר שאינו חושב למלא תפקיד של קוויזלינג.

השבוע הגיש בקשה לצו על תנאי מבית הדן העליון בירושלים נגד מנהל מחלקת האספקה בעיר, המסרב לאשר לו ולמשפחתו פנקס תלויים להלבשה והיגיינה.

"אני אב לשנים עשר ילדים וברצוני שיחיו כפי שאמם (היהודים) חיים, ויש לי הזכות לתבוע זאת" — טען בערבי צהה וגרונית להפליא לפני בית הדין, למרות שהוא שולט בשפה העברית.

תשעה חדשים אחר גט הבוק מבית דין מקסיקני, ניתן גט רשמי יותר מידי בית דין בקליפורניה לרופא המנתח ד"ר פטר לינדסטרום. אמרה אשתו לשעבר, השבדית היפהפיה אינגריד ("למי צלצלו הפעמונים") ברהמן, שנישאה למפיק הסרטים האטלקי רוברטו ("סטרומבוליו") רוסדיני: "אני מאושרת שזה נגמר סוף סוף". היא הוסיפה שיתכן ותשתתף בסרטים מספר ותלד ילדים נוספים: "אתם יודעים את דרך המשפחות האיטלקיות האלה... עשרה או שנים עשר ילדים)... אבל סבורתי שלא אולד כל כך הרבה".

פרופסור רוברטו בקי, המנהל הכללי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ופרופסור במסגרת זו באוניברסיטה העברית, בן ה-42, נמוך קומה, נעים המבטא ורב הידיעות, נתמנה מנכ"ל באוניברסיטת רומא בגיל 22 ופרופסור מלא בגיל 25, ונחשב על גודלי המדע הסטטיסטי בעולם. בירחון השמיני של לשכתו, שיצא בימים אלה, גילה הפרופסור כי הילודה במדינה נמצאת בקו עלייה, משעור ילודה של 26 לאלף תושבים במחצית 1949 ל-35 לאלף במחצית שנה זאת.

אך, קבע פרופסור בקי, אין שיעור ילודה זה מבטיח קיום בריא לעם. הוא, הלוהם במשך שנים רבות (יחד עם המתמטיקאי, הפרופסור פרנקל) להגדלת המשי-פחה העברית, המשיך:

אין ילד או שניים למשפחה מספיקים כלל. מכסתו שלו (עד כה): ארבעה ילדים חמודים, המפספסים ביניהם לבין עצמם

בעברית צברית מתובלת בקטעי איטלקית מתנגנת.

כמה ראשים לעיריה?

הציונים הכלליים שנצחו בבחירות העירוניות תבעו לעצמם, נוסף לראשות עיריית תל-אביב המובטחת להם, ראשויות בעיריות הבאות:

לאברהם קריניצי כבד הפנים וה-גוף, בן ה-64 שהיה מובטח כראש העיר. היה סרן בצבא טורקיה, מפקח ראשי על כריתת עצי דלק לרכבות הטורקים שהילכו בארץ ישראל. השתלם בנגרות באלכסנדריה של מצרים, והיה מייסד בית החרושת הראשון לרהיטים בארץ. אחד מבוני תל-אביב, מייסד רמת-גן ונשיא מועצתה מאז 1926; איש היוזמה הפרטית שהפך את המושבה לעיר גנים יפת-נוף המושכת קיטנים, ודיפלומטים זרים ומש-משת גם כמרכז תעשיה. אברהם קריניצי זכה ב-38% מכלל קולות בוחריו רמת-גן, ובששה מקומות מתוך 17 של המועצה. הבריק לו עוזרו לניוירוק, שם הוא מתרפא: נצחת.

אליהו אלישר, נשיא העדה הספר-

דית, עורך דין וסוחר, חד אף ועין, בן 51, הספרדי שפרש מהקואליציה, זכה ב-6147 קולות מתוך 38714 שניתנו בירושלים. הוא הכפל בכך פי 17 את כוח הציונים הכלליים בבירה (שקיבלו 361 קולות בלבד, בבחירות לכנסת הראשונה). לרשימתו הוקצו ארבעה מתוך 21 כסאות המועצה. מתחריו של אליהו אלישר לראשות העיר הם יצחק בן-צבי (מפא"י) ודניאל אוסטר (פרוגרסיביזם).

בינתיים החליטה החזית הדתית, שאף היא זכתה בארבעה מקומות, לתבוע את ראשות העיר לראש רשימתה — **הרב משה גליקמן-פרוש**. הרב הוא איש אגודת ישראל, עטור זקן, ממושקף וחובש מגבעת רבנים רחבת השוליים, יליד ירושלים ודור שמיני לילידי הארץ. היה מפעילי החינוך וההתיישבות הדתיים ובעבר מקשר בין האגודה האנטי ציונית להנהלת הסוכ-נות.

עובד בן-עמי, מייסד נתניה וראשה בן ה-45, יליד פתח תקוה, יפה התואר, עציר לטרון ואב לשלוש בנות, הוא צופה, עתונאי, ספורטאי ותעשיין. האיש שמפעל חייו, היא נתניה ובה פיתח רשת מפעלי

תעשיית יהלומים, נמצא במצב עדין ביותר כתוצאה מן הבחירות, מכיוון, שכדוגמת פתח תקוה, היה כוח הציונים הכלליים שווה לזה של מפא"י.

יוסף ספיר, יליד יפו בן 49, פרדסן חשוק שפתיים, מרצין ומקריח, חניך בית המדרש למורים, השתלם בספרד וארצות הברית באריות, הובלת וחיטוי פרי הדר; חבר כנסת המשמש מנהל חברת "פרוס סינדיקאט" וראש עיריית פתח תקוה במשך עשר שנים, זכה ב-58 קולות יותר מאשר יריבתו — מפא"י — ובמספר מקו-

הצייר יוסף שפרן בעוד חודש — או יותר.

מות שווה — חמשה — מתוך 17 מקומות המועצה.

כמה שנים בהוראה?

ד"ר חיים כוגר (—שוב) ממושקף, שב שיער וחיכיו, מנהל הגמנסיה העברית "הרצליה" בן 74, שהיה מייסדה לפני 44 שנה, עומד לפרוש מהנהלת הגמנסיה והוראת מקצועות הגיאוגרפיה והגיאולוגיה. הוא יקבל לידיו את הפיקוח על הקמת רובע הגמנסיה, העתיד לקום בקרקעיותיה החדשים, בצפון תל-אביב, ליד גדות הירקון.

ד"ר ברוך בן-יהודה, דוקטור למתמטיקה ופיסיקה, אדום שיער, ממושקף, בעל מבטא חתוך, מייסד "החוגים" שהפכו, מחנות עולים ואב לשלוש בנות, נוטש את אגף החינוך של המדינה, שניהלי מיום היווסדו, וחוזר להנהלת הגמנסיה, הצריכה לו עם פרוש מנהלה הקודם — הד"ר כוגר.

יוסי ("בגיוס מלא") **שטרן**, צייר, רוק; 27, יפהפה, שערות צהובות, עינים ירוקות מבריקות, בישר לחבריו: "בעוד חודש, אם יופקו הסידורים המשרדיים, אני נוסע לאנגליה...". יוסף קיבל סטיפנדיה מ-מחלקת החינוך הממשלתית. במשך 3 שנים בחינתו מורה בבית-ספר בצלאל שמו לב לכשרונותיו והעניקו לו את "פרס שטרן". בתקופת ההוראה זכה פעם במחמאה מקורית: תלמידה אחת ש-תקעה בו במשך כל השעורים מבט מתפעל התפרצה יום אחד ואמרה בשעת השעור: "המורה, כמה שאתה יפה!"

נסיעה נוכחית זו לא תהיה נסיעתו הראשונה של יוסי שטרן. הוא נולד ב-אונגריה, בהרי הבקוין, שהיו מקלט ל-שודדים. משפחתו היתה בעלת בית מר-זח, שעבר בירושה במשך מאות שנים ושי-מש אכסניה לשודדים וצוענים ושחקני קרס. יוסף התפעל מהאקרוסטיס ורצה להיות כמו-תם ובכל פעם בקש להצטרף אליהם ולנדוד. בגיל 10 הצליח לנדוד... לבית-ספר בבו-דפסט. בגיל 16 נדד שוב אבל הפעם בא-גית הפליטים, זקריה, והסתובבה חצי שנה בים השחור. סוף סוף הצליח להגיע לעתלית. שם ישב חצי שנה ובמקום זה החל לצייר. חבריו הביעו את התפעלותם מצוירי בדרך המתוקה ביותר: הם העניקו לו חלבה.

גם לפני הנסיעה אין יוסי שטרן מתעצל כל עיקר — בביתן האמנים בירושלים מתקיימת תערוכתו, שנפתחה ב-11 לחודש בת 300 רישומים הלוקחים מן הטבע והי-דמיון.

בקרב יצא ספרו החדש עם ציורים המת-ארים את הנעשה "באהלי גד"ע".

השבוע מס' 44

		8	7	6	5		4	3	2	1
13				12		11			10	9
	18				17			16		15
						21			20	19
		24					23			22
			28		27			26		25
					31				30	29
		32								34
37		36				35				33
				39						38
		43			42		41			40
			47		46		45		44	
				49						48

מאוזן: (1 מסור; 5 שר חדש, בעל שם חדש; 10 מזור; 12 חלון; 14 נישא; 16 שרשרת הרים על חוף הים התיכון; 18 חיה אטית; 19 חיל שומרים; 21 מושב עובדים בעמק חפר; 22 בר; 23 מלך העופות; 24 ישן; 25 מחשבה קלה; 27 פרי עץ; 30 תו, 31 סופר עברי בדורנו; 33 שר; 35 חלף; 36 מתוך מעו; 38 כינוי לועידה מפורסמת; 39 חריף בשכלו; 40 אבר מן הגוף; 41 סרח השמלה; 43 זע; 44 שן סלע; 46 כף מבשלים; 48 מלך מת, מלך חדש; 49 צורה.

מאוזן: (2 כלי גננים; 3 פעולה מסחרית; 4 אש; 6 כלי בשחמט; 7 כימיו צר נבוכדנאצר על ירושלים; 8 גותן אור; 9 צורת תחבורה וולה; 11 עתון מפלגה חרדית; 13 תיאטרון בעל-בית; 15 תפקיד; 17 גבור שכספיר; 18 כבשים; 20 מקום סתר; 23 כלי אורגים; 26 משורר יווני; 27 וולד בהמה; 28 פסל בעל שם; 29 מצוידו של החייל; 31 הנמוך במעמדות החברתיים; 32 משכיל; 34 הזוה; 35 מטת תינוק; 37 חבל ארץ קדום במזרח; 39 משאת נפש העולם; 42 ממכות מצרים; 44 פקודה; 45 זעיר; 47 תו בגנינה.

פתרון תשבץ מס' 43

מאוזן: (1 אפלה; 4 ג'ל; 6 מגמה; 10 גנב; 11 חזית; 13 מסך; 14 די; 15 בומרנג; 17 כן; 18 מפעל; 20 כנסת; 23 גדיאל; 25 אד; 27 בג; 29 רש; 30 מי ראש; 32 מפרע; 35 גג; 36 תן; 37 חח; 38 תרדמה; 41 תלוש; 43 לתנה; 45 שק; 46 סמרטוט; 49 יד; 51 חייך; 53 מגור; 54 סכך; 55 קפיץ; 56 זר; 57 אמנה.

מאוזן: (1 אגד; 2 פנים; 3 לב; 4 גום; 5 ליר; 7 גום; 8 מסכת; 9 הכן; 11 חולירע; 12 תניך; 15 בעד; 16 גנאי; 19 פג; 21 סדר; 22 יבמה; 24 אש; 26 משנה; 28 גף; 30 מגדלור; 31 את; 33 רחל; 34 יחוס; 35 גר; 39 מחט; 40 הן; 41 תקיף; 42 שמש; 44 תיכן; 45 שחק; 47 רגז; 48 טור; 50 דכה; 52 די; 54 סם.

הפרטים לתשבץ 42: רות רבינוביץ, הרצל 59, פ"ת — "זרמינג"; דוד ביגא, מזכרת משה, ירושלים — "צחוק ודמעה בבית הדין"; דוד צבי, החשמונאים 8, ת"א — "עליטה בארץ הצלילים" ל. גל.

הדרקון לוחם בבודהה

3,000,000 איש סובבו את גלגליה הפנימי לוח העתיקים. הלאומים ערכו תהלוכות חגיגיות, תופפו בתופים, חצצרו בחצוצרות שאורכן 5 מטרים, התזו מים קדושים על המאמינים. כך קיבל העם הטיבטי את הב- שורה כי צבאו של מאו צ'ונג, הכהן הגדול של מארכס באסיה המזרחית, פלש לארצו הקדושה של בודהה ונמצא במרחק של 600 ק"מ מלאסא הבירה.

המכשולים שעמדו בדרכו של הגנרל הקומוניסטי ליו פו צ'נג ("הדרקון בעל העין האחת"), מלבד החוצצרות הקדושות של בודהה: 10,000 חיילי הפאציפיסטיים של הדלאי-לאמה בן ה-16 ("העולם הזה", 1967), וההרים העצומים של "גג העולם", לפי כל הסימנים היתה התנגדותם של ההררים חזקה יותר.

שכן חדש. באותה שעה התהלך באר-מונו אשר בניידלהי אדם עצבני: מנהיגה נמוך-הקומה ואציל-הפנים של היבשת ההרית, מאו פסע גיאואהאלאל ניהרו את פסיו-עותיו הראשונות ידע: ההרים שבצפון הם חומת-המגן של הודו, ולפתע השתנתה תמונת העולם: ההרים אשר בצפון עומים דים להיות (אחרי שהשכן החדש יסלול כבי"שים וייקם שדות-תעופה) סכין בגבה של הודו.

בין לילה שכח מתגנדי-האלימות הגדול, תלמידו של גאנדי, את כל נסיונותיו האי-דיאליסטיים לפשר בין טרום וסטאלין, בין מאו ומאק-ארתור. ניהרו חגר את החרב: כחות "עצמאיים", שהתארגנו בשטח הודו, פלשו לתוך גיפאל, מדינת-החיץ בין טיבט והודו, כדי למגר את ממשלתה (הריאק-

החלון עד שצעקו לו מלמטה: "הארי, הס-תלך משם!" אין זו הפעם הראשונה בהיס-טוריה של ארצות הברית שהתנקשו בחיי הנשיא. מתוך 32 הנשיאים נרצחו שלושה ונגד שלושה אחרים (ביניהם פרנקלין רוז-וולט) נעשו נסיונות רצח.

לא רוצים בנתינות ארה"ב. ה-מקרה הזה הזכיר לאמריקאים ולעולם ש-פוארטו-ריקו קיימת, שהיא היתה מושבה אמריקנית ועומדת עתה להעשות אחת ממדינות אמריקה ושתושביה אינם חפצים בכך.

בפוארטו-ריקו עצמה, לפני כשבועיים, נכנסה מכונית ירוקה לרחבה המוצלת בעצי תמר, שלפני סאן ג'ואן פורטלאצה — הוא הבית העתיק בן 300 שנה, משכן המושל לואי מונזו מרין. מתוך המכונית התפרצו ששה חברי התנועה הלאומנית עזת הנפש. מוזיינים באקדחים, רובים ומ-כונת ירייה רצו אל כניסת הארמון. כש-הוא קורא: "תחי פוארטו-ריקו החופשית" פלט אחד מהם צרור תועה מתת-המקלע שלו. השומרים שעל הגגות, המרפסות וב-חלונות שטפו את המתקיפים באש.

עוד צרור. אבק ורסיסים נתזו מן הקירות הספרדיים הישנים כשפגעו בהם הכדורים. אחד המתקיפים הגיע עד המרפסת ונפל נקוב כדורים. אחד נפגע תריסר פני-מים וגאנח: "אני כבר מת בבקשה, אל תירו בי יותר", התשובה היתה צרור נוסף. ארבעה מתוך ששת המתקיפים הלאומנים נהרגו, אחד נפצע קשה והששי נלקח בשבי.

זה היה האות הראשון להתפרעות ב-מושבה האמריקאית הקטנה (3,435 מילים

פרדו אלביזו קמפוס במקום פרחים, כדורים.

ציננית) ולספח אותה (למעשה) למדינת הקונגרס ההודי. גם אלמלא נכשל לבסוף המרד ההודי בגיפאל, תהיה הודו, במקרה של סיכסוך עם סין, חסרת-ישע. אם יצליח מאו צ'ונג להתבסס בשנים הקרובות בטיבט, יאבד הסיכוי האחרון של הודו להיות למעצמה שבידה ההכרעה, ואזרת המהמלגות האסיא תית תיפול על שכמו הרחב של בן-האיכר בפייפינג.

הרדיו מול המלפון. מאו צ'ונג עצמו שלח רק מבטים חטופים במפת גבולו המערבי. הוא היה טרוד במפת הצפון. נסי יונו להבהיל את האמריקאים באיומים של התערבות צבאית בקוריאה נכשלו. נשארה לו רק הברירה לצאת למלחמה גלויה, שת-היה אולי למלחמת-עולם. בשעה שרדיו טוקיו שידר הודעת-נצחון צהולות (כדרכו של מאק-ארתור מאו), פעל בשקט קו הס-לפון בין ארמון-הקיסר בפייפינג והקרמלין. העולם כולו עצם את נשימתו וניסה לה-אזין מבעד חור המנעול...

חחירה של עצמאות

הנשיא הארי טרום, גנר בבלירלי-ב-חשיגנטון מאז החלו בתקון הבית הלבן הנומשך שנתיים, שמש מטרה לשני לאומנים פוארטו-ריקנים שנסו להתקש-בחיי. שומ-ריו המוזיקלי, נושאי התנהמלגות, הדפו את ההתנקשות. כשהנשיא הלבוש בתחת-נים בלבד נראה מצוץ בסקרנות מבעד

1916 להרודד וחזר לפוארטו-ריקו מלא רגשות מרים, שצבר בימי שרותו במלחמת העולם הראשונה בחטיבה כושית פוארטו-ריקנית, בצבא ארה"ב.

הוא הקים את התנועה הלאומנית (לפי הערכה 1000 חברים) בשנות העשרים והיה עובר בכפרים הפוארטו-ריקנים לבוש גלימה. אחרי בקור הנשיא רוזבלט קרא: "מוגי לב, הייתם צריכים לקבל את פניו בכדורים במקום פרחים". ב-1936 התקיף אחד מא-נשיו את מפקד משטרת האי והרגו. אלביזו נאסר אחרי הרצח באשמת נסיון לקשור מרד כדי להפיל את השלטון האמריקאי בפוארטו ריקו. הוא נדון לעשר שנות מאסר בבית הסוהר הפדרלי באטלנטה.

גנגסטריזם מטורף. כשחזר לארצו ב-1947 ראה שאיבד את מעמדו הקודם. הוא הקדיש זמן רב לתעמולה והטיף דב-רים מרים לאנשיו, בביתו של בלזקה קנלס טורסולה, — בן דודו של המתקיף שנהרג על מדרגות בית בליירלי. רוב הפוארטו ריקנים מבינים שעצמאות תגרוור אחריה אבדו יתרונות כלכליים — מכס ותמיכות — שפירושו אבוד-לדעת מבחינה כלכלית. בשנים הקודמות השיגה פוארטו ריקו יותר ויותר שלטון עצמי. לפני שנתיים בחרו מושל משלהם בפעם ראשונה, לפני שבוע התכוננו יושבי האי לערוך רשום למשאל עם שיסלול את הדרך לקונסטיטוציה עצ-מאית.

נסיון ההתנקשות בנשיא טרום גרם לפעולה מידית של מונזו מרין. הוא אמר "זהו גנגסטריזם מטורף", וצוה ללכוד את אלביזו בכל מחיר. המשטרה השליכה פצ-צות מדמיעות למפקדתו המבוזרת של אלביזו שנופף מגבת לבנה מלובלכת קשורה למוט מטאטא. זה היה אות הכניעה.

באותו יום עמד בתחנת המשטרה אלביזו קמפוס ששערו כבר הלבין, ובעינים בוערות קרא: "האומה לובשת עתה את דמותה הנעלה והמהירה".

מונוז מרין ציין בפכתון את "מותם חסר התועלת" של 31 פוארטו-ריקנים ואמר: "משלה המיסודת על בחירות דמוקרטיות אי אפשר להפיל". המושל הסביר: אל אל-ביזו קמפוס ואנשיו קשי העורף, הצטרפו רק הקומוניסטים המוכנים תמיד לעורר מהומות.

לאלביזו קמפוס עצמו צפוי משפט באשמת נסיון לרצח ותחזומות נגד הממ-שלה הפוארטו-ריקנית.

בסוף השבוע חזר השקט לאי והפוארטו ריקנים הראו מהי דעתם האמתית על הס-רוריוזם הלאומני של אלביזו:

מספר גדול של אנשים, יותר מאשר בבחירות ב-1948, בא להרשם לקראת ההצ-בעה על קונסטיטוציה שתאשר שלטון עצמי אבל תשמור על זכויות ויתרונות כאזרחי ארצות-הברית.

השניים שזכו

כשנפטר בשנת 1896 בשטוקהולם ממציא הדינאמיט, אלפרד ברנהארד נובל, הרגיש כנראה במוסר כליות על תרם את תרומתו למדע ההשמדה. לכן השאיר אחריו קרן מיוחדת, קרן פרסי נובל, ואת הרבית הש-נתית שהיא נושאת מחלקים מדי שנה בשנה בין האנשים שתרמו את התרומה הגדולה ביותר בשדה המדע, כימיה, פיזיולוגיה ורפואה לאדם שכתב את היצירה הספרו-תית הטובה ביותר, ואיש שנתן את התרומה החשובה ביותר לשלום העולם.

את מקבלי הפרסים לספרות קובעת האקדמיה בשטוקהולם. בשנה שעברה לא יכלו החברים להגיע לכלל דעה אחת בקשר למתן הפרס. השנה החליטה האקדמיה למ-סור את הפרס, בערך 8000 ל"י עבור שנת 1950 לברטראנד ראסל, פילוסוף אנגלי בן 78, מי שהיה פאציפיסט ועתה טוען שיש "להשליך פצצות אטומיות על רוסיה לפני שהם ישליכו אותן עלינו". באותה ישיבה גמרה אמר האקדמיה לתת את הפרס עבור השנה שעברה לסופר האמריקאי הידוע, ויליאם פולקנר, 53, יליד ניו-אלנבי, מדינת מיזורי, פולקנר בן הדרום נחשב בעיני רבים לאיש הריאקציה. הוא אינו חושש לתאר את החיים כמות שהוא רואה אותם, והוא רואה בעיקר מעשי רצח, אונס, ניאוף, פשע, סגנונו השופע, משטתי הארוכים והמסובכים, הציוורים, השפיצו על "אסכולת הדרום" הראליסטית בספרות האמריקאית.

איש בא בלי ויזה

לא כמו כוכבים סנסציוניים באמנות, עשה לנס דוסור את דרכו במוסיקה בלי פרס ראשון. הוא לא מלא ברנע האחרון את מקומו של הפסנתרן המפורסם שחלה. לא גילה אותו פרופסור בעל בלוזית, ש-נודמן ליד ביתו בליל גשם ושמע צלילו מוסיקה בוקעים מהחלון... ארבע פעמים נסע דוסור לתחרויות בין לאומיות לפסנ-תרנים בארצות שונות ותמיד קיבל את הפרס הרביעי. אך העולם המוסיקאלי כולו

הפסנתרן לנס דוסור במקום חותמת, חתימה.

יודע כיום להעריך את הפסנתרן בעל היכולת הענקית הזה — פאר המוסיקה הוירטואוזית של אנגליה.

בשדה התעופה בלוד, בשבוע שעבר, נסתבר כי אין לפסנתרן ויזה ישראלי. הפקידה בקונסוליה הישראלית בלונדון התי-ליפה את החותמות ובמקום אישור לוויזה אישרה לו את... חתימתו. אמר הפקיד בלוד לפסנתרן: "יפה מאד, מר דוסור, אני רואה, כי מאשיים כאן את חתימתך אולם היכן הוויזה שלך?" דוסור לא ידע מה להשיב והענין עורר חשד. שאלוהו: "ומה אתה עושה, מר דוסור?" "כלום" היתה התשובה. "אני פורט קצת על הפסנתר..." — "הקצת" הזה — כפי שנכתבו בקונצרט-שלו — היה לא פחות מהקונצרטו הכביר בסי במול מגור לברהמס. שבע שנים עמל הפסנתרן האנגלי על היצירה הזאת. בארץ נודע לו כי יהיה עליו לנגנה לא פחות מ-10 פעמים. הוא חיך מתוך סיפוק מיוחד ואמר: "הרי זה מצוין... אולי בפעם העשי-רית אוציא בכל זאת משהו מהקונצרטו". ושוב — "המשהו" של לנס דוסור בקונצרט הראשון היה הישג פסנתרני-וירטואוזי ומו-סיקלי שזעזע את כל "מי שמבין בענינים".

הנערה והפלא

אסתר אדירי, הפסנתרנית בת ה-16, קב-עה כשליש מתכנית הרסיטל שלה (מוזיאון ת"א יום ד' הבא) לקומפוזיטורים יהודים. זוהי הצעה מצויה של פסנתרנית צעירה, שדרכה עוונה לפניה. מאחר שהקהל הי-הודי, היודע בדרך כלל להגנים ביחס לדב-רים "משלנו", איננו מתיחס עדיין בהערכה לקומפוזיטור היהודי. הדבר מראה על התי-קדמות שחלה בעשר השנים האחרונות: בימים כאשר עשתה אסתר הצעירה את צעדיה הראשונים במוסיקה, (אסתר-דיס של צירני...) היו מגנינו "עור" שים טובה" למי-חברינו כאשר הו-אילו לנגן מפרי יצירותיהם...

חולמים על קריירה וירטואוזית של לדיהים (זה מתחיל מלבניה ובגנה ונגמר בחתיפת הילד על הבמה "ולחון הזרועות" של מחי-אות הכפיים). בדרך כלל, (לא רק בארץ) עוברים "ילדי הפלא" תהליך התבגרות מוזה, כאשר הפלא נמוז והילד נשאר נלכדו ועל פרשת דרכים, אכן, אסתר אדירי איננה שייכת לסוג זה. היא הופיעה כילדה, היא מוסיקה לחופיע גם עתה כנערה (עתידה במוסיקה מתחיל רק עתה), והיא מצוידת לקראת דרכה הארוכה הזאת בכשרון, יכו-לת ורצון לכבוש את האמנות...

אלא שדוֹיגן ושומכר אינם יודעים עברית. סוג-אמנות מחייב דיבור חלקי, סלנג שאינו ניתן לתרגום. מצאו השניים תחבולה: הם הפליגו לשנת 1980, כשהם כבר בגיל הפנסיה. והרי לוקנים, העוסקים בסריגה על ספסל ציבורי בנג, מותר לדבר בנחת ובאטיות, לצרף מלה למלה — ומה גם שהם כבדי-שמיעה במקצת. בכל זאת אין הם מצליחים להפעיל בצורה זו את „הכספית“ המקורית שלהם. עברית אינה „ידיש“.

מתוך הנחה שכמה שפות לועזיות תור-ספנה כשרות לידיש, מוסיפות זמרות לת-

התימניה ותרבות
נשיא מועצת תפוזיה (פתח-תקוה?) נר-עד. בנו רפאל התאהב בתימניה — ולא בסתם תימניה, אלא דווקא בבתו של צדוק, שמש המועצה.

אין זו צרתו היחידה של אגסי. במשך 20 שנה היה ראש המועצה, והנה הוא נכשל בבחירות. והכשיל אותו לא סתם אדם, כי אצ' דווקא צדוק, שמש המועצה, מועמד רשימת העולים החדשים. בסופו של דבר בא, כמובן, הכל על מקומו. בעזרת הפרדסנים השמיים, שנש-ארו ללא נציג ופוחדים מפני מסים חדשים,

„ער“
לכל חלקי
ישראל

שרות נוסעים וחבילות
באר-שבע.
נצרת. עכו

תל-אביב — ירושלים — חיפה
טל' 2429; טל' 4810; טל' 3637
באר-שבע — עכו — נצרת

הנקוי לבעלי טעם
קשת מנקה וצובעת

ארדי!
בחרתי!

ריבות-מיצים ירקות

פסנתרים

קניה — מכירה — תקונים
כירנים
א. וסטרמן, תל-אביב, רח' רש"י 9

מאת סטי כרנר תבכש
איך במצלמה להשתמש

כפונתר מצלמה. חלסים, טילמים, פלטות.
נייר וכו'. עומד לרשותך נסיוני של 25
שנים. בחור בית מסחר ראשון במסצ'ו.
זיכית, העחסות, הגדלות, מכירה, קניה.
החלפה. סיתוח מיוחד של פילמים קטנים.

(EXTRA FINE GRAIN)

פוטו-ברנר
חיפה והחלום 31
פנתר שפירא טל 4137

אחים אברהם
סוכנות לחירות ונסיעות
סדורי נסיעות בחסכון
וביעילות לכל חלקי תבל
תל-אביב, אחות בית 3 טלפון 5217-8
חיפה, רח' חיים 6 טלפון 2605
ירושלים, קולנוע „אוריון“, טלפון 5360

קולנוע בתל-אביב

אופיר — נשיקת חצות (2)
אסתר — איבו ג'ימו (2)
מגדלור — לקראת הסרט „סטורמבולי“
אוריון — נשים בכלא (אלינור פרקר)

קולנוע בחיפה

ארמון — ה. מ. ב.
אורה — השושנה השחורה

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
חברת הביטוח הגדולה בארץ
סכום הביטוח (חיים)
ההכנסה הכללית (1949)
(כילל ביטוח לשעת חירום)
הון ופרנסות
המרכז: תל-אביב, רחוב לילינבלום 44
טלפון 4421/2
ת. ד. 805

הוצאת ספרים „אחיאסף“

ירושלים, רח' בן-יהודה 2

הופיע כפרו שז קנת בידי
דרך כוכב במזרח התיכון

עברית יוסף נדבה

היהיה „סבוב שני“ למלחמת ישראל וערב? מה הם
סכויי מדינת ישראל החדשה להתקיים? מי הם אנשי
המפתח במזרח התיכון, שיש לעקוב אחריהם?
אלה הם כמ? מן השאלות שעליהן ניתנת תשובה אוניקסיבית וקולעת
בספר זה על ישראל ומדינות ערב, שנכתב על ידי העיתונאי האמריקאי
היחיד שראה את המלחמה משני עברי החזית.
בפתח הספר שתי מפות: (1) הפלישה הערבית,
(2) גבולות מדינת ישראל לפי הסכמי שביתת הנשק.

מחיר הספר 1200 פרוטה.
להשיג בהוצאה ואצל כל מוכרי הספרים.

יעקב טימן, הבמאי וודק, מישה חורגה, יוסף לוי.
3 קולות ושירון.

כנית גם כמה קטעי-שירה ברוסית ואיטלקית.
הכל כדי להוכיח את דברי החרוז בפומון
הסיום: „החוק הוא צדוק“.

צפור יוצאת מן הכלוב. אחרי
הקטע העברי היחיד חוזרים שני השחקנים
אל עולמיהם ואל היידיש, וניכר שהם מר-
גישים את עצמם כצפור שהצליחה להת-
חמק מן הכלוב (דרישק לדוגמה: יש לכוון
ממשלה של אנשים ישרים — אם כן צרי-
כים להביא אותם מחוץ-לארץ; או — ה-
תעשייה הולכת, העסקים עומדים, הסחורה
מונחת והסוחרים יושבים...)

פעם הוצתו בתל-אביב קיוסקים שהעו
למכור את העתון היחיד ביידיש שהופיע

דזיגן ושומכר
4 שפות ומגרש.

כמעט במחתרת, והפגנה של אלפים לפני
קולנוע מגרבי מנעה את הצגתו של הסרט
היידישאי „כל נדרי“ (המושל הבריטי פקד
למלא את רצון המפגינים). היום מופיעים
בארץ 5-6 עתונים ביידיש (ועוד תריסר
בשפות אחרות). שואל שומכר: אם מותר
להם, מדוע אסור לי?

נמצאת פשרה בין צדוק ואגסי: צדוק יע-
ביר לאגסי 3 קולות מן העודפים, ואגסי
מסכים לשידוך עם התימניה.
על רקע קליל זה מצליח יהושע בר-
יוסף להוקיע, במחזהו „הצביעו בעד אג-
סי“, כמה גילויים של שנאה עדתית וש-
חנות מפלגתיות, ללעוג באהבה להוי מר-
שבתי המושך את הלב על אף הליקויים
— ולעורר כמה רעמים של צחוק כנה.
„המטאטא“ נמצא כאן באלמנט שלו, ושני
הטיפוסים „הזקנים“ (חורגל ולונדון) מצו-
ינים. גם יעקב טימן, בתפקיד הבן השני
המעדיף לירות על מוסיקה, משכנע מאד.
מה שאין לאמר על הבן האידאליסט ה-
אוהב ציונות ותימניות. התימני האוהב
גימטריה ובתו „האינטליגנטית“ קרובם
לדמיון האשכנזי יותר מאשר לאמת התי-
מנית.

נאמנים למקור: נציגי 4 המפלגות, ה-
עולה החדשה והחמור המסתורי העוזר,
מאחורי הקלעים, לבמאי אריה חולף לי-
צור איריה אופיינית למדי „מלבס“.

החוק הוא צדוק...
יום אחד, לפני שבועיים, בחור מערבולת
המודעות ורעש הבחירות, הופיעה ברחו-
בות תל-אביב מודעה גדולה הקוראת את
כל אזרחי תל-אביב להצביע בעד ר. ל. ש.
כפי שמסבירה שורה נוספת באותיות קט-
נות הרי זוהי מפלגתם של דזיגן ושומכר,
שני הקומיקאים המופיעים באידיש, שהצי-
לחתם הכבירה בארץ הוכתרה לפני זמן
מה ברכישת מגרש בשווי כמה עשרות
אלפי לירות. אכן מפלגת דזיגן ושומכר
הצליחה מאד בבחירות, וספק אם בין כל
שחקני הבמה בארץ ימצא אחד, שהגיע
למצמדם של שני הקומיקאים הללו, אשר
למעשה יכלו להצטרף לרשימתו של סעדיה
שושני.

סוד הצלחתם של שני הקומיקאים צפון,
בעיקר, בצובדה שהם מופיעים ביידיש
לפני קהל העולים החדשים, ששרפו לכאורה
מאחוריהם את הגשרים, ומחפשים באולם
„אהל-שם“ זכרונות מימים עברו. תוכניהם,
המלאה סטירה חריפה ביותר על המתרחש
בארץ, משמשת ערובה לסיפוקו המלא של
הקהל.

השלטונות אסרו לכתחילה את הצגותיהם;
ידיש היא שפה לועזית. במשך שבועות
וחדשים היתה נטושה המערכה — עד
ששר הפנים נתן הכשר: בתנאי שיצרפו
לתכנית חלק עברי.

כתובת המערכה והנהגה: תל-אביב, רחוב לילינבלום 12,
טלפון 66785, ת. ד. 136 / העורך: אורי אבנרי / המוילים:
אברהם גורדון ושלוש כהן / דפוס מ. שהם, תל-אביב,
רחוב סין 6, טלפון 2239 / גלושות: צייקורסיה ארץ
ישראלים בע"מ / ההפצה: דוד טרנל ובני, תל-אביב.

שערוריית הצבעים

הבי. בי. סי. הבריטי כנס להיסטוריה בגלל העובדה שבשנת 1930 פתח את התחנה הראשונה בעולם לשידורי טלביזיה. כיום, לאחר עשרים שנה עדיין קיימת תחנה אחת בלבד (שלא פעלה בימי המלחמה) המשדרת לחצי מיליון בעלי מקלטי טלביזיה שבאנגליה.

התכנון הבריטי, הנהיר והמדויק, קבע שבשנת 1954 יוכלו 87% של האוכלוסייה הבריטית להנות משידורי הטלביזיה. ולרמה זו מכונת עתה התעשה את "יצור המשי" רים והמקלטים. האמריקנים היו כנראה שבעי רצון מהישיג הרדיו שלהם ולא נחפזו לנצל את האפשרויות העצומות שקמו עם המצאת הטלביזיה. אולם החוש המסחרי של האמריקנים הכיר לבסוף בכוח החדש ופנה לנצל לאחר המלחמה העולמית. חברות הרדיו האדירות, והברות חדשות, שצצו בן לילה, התנסו על המכשיר החדש והשקיעו מיליונים רבים של דולרים כדי לקנות לעצמם אחידה בשטח ה"טלביזיה" מתוך חשבוש שלא ירחק היום והשקיעותיהם ישתלמו.

עדיפותה של היום הפרטית האמריקנית על התכנון והזירה של הבריטים מתבטאת במספרים: במשך חמש שנים קמו 92 תחנות שידור לטלביזיה. התכנון שופר עד שהן גורמות דאגה רצינית ליצרני הקולנוע. בעלי התיאטרות וקבלי הספורט בסוף שנת 1949 היו באמריקה שלושה ורבע מיליון מקלטים. היום, לאחר פחות משנה, נמכרו כבר למעלה משמונה מיליון. התחרות העמידו סכומים דמיוניים לרשות אנשי מדע, כדי לחקור ולגלות אפקים חדשים בשטח הטלביזיה, והתוצאות, שלא אחרו לבוא, גרמו למבוכה בענף הטלביזיה וגרמו סקנדל ציבורי ממדי רגה ראשונה.

אירע שבאותו פרק זמן המציאו שלוש חברות שונות (חברת השידור "קולומביה", אר. סי. איי. וקולור טלוויזן) דרכים לשידור טלביזיה בצבעים. אך מכיון שכל המצאה מבוססת על עיקרון שונה, נתכנסה ועדת התחבורה הממשלתית לבחון ולהחליט מי משלושתן ראוי להכנס לייצור. (באם היו מרשים ליצר את שלושתם, היה נוצר מצב שבעל מקלט של אר. סי. איי. למשל, לא יוכל לקלוט שידורים של "קולומביה" ו"קולור טלוויזן", ולהפך.)

"רימו אותנו". הוועדה ביטלה את המצאתה של אר. סי. איי. המבוססת על העיקרון של מנורה אלקטרונית ותמונה בנוייה מנקודות, ואת המצאתה של "קולור טלביזן" המבוססת אף היא על המנורה האלקטרונית ותמונה בנוייה מקווים. הוועדה, המליצה לקבל לייצור אחיד את המצאתה של "קולומביה" (המציא: איש מדע הונגרי, ד"ר פטר גולדמרק). המבוססת על עקרון מכני ותוספת מכשיר (ולא מנורה!) הנותן את הגוונים לתמונה שלמה (ולא לתמונה הנבנית מנקודות או קווים).

החברות המפסידות הגישו תביעות נגד הוועדה בטענה שההחלטה לטובת "קולומביה" היתה בלתי מוצדקת ותוצאה מ... פרוטקציה. אבל הסקנדל הפך כללי כשנתי ברר שלפי ההמצאה החדשה של "קולומביה" לא יוכלו בעלי המקלטים לחזות בשידורים כללי, אלא אם יקנו "מתאם" מיוחד להרכבה על המקלט, שמחירו 25 דולרים, ובזכותו יוכלו לראות תמונות רגילות בלתי צבועניות. אבל אם ברצונם לקלוט שידורים בצבעים יצטרכו לקנות "מחליף" מיוחד שמחירו 50 דולרים...

בינתיים, הפסיק הקהל לקנות מקלטי טלביזיה חדשים כדי לראות איך יפול ה"דבר" בעלי המקלטים הישנים מתמרמרים וטוענים שהם רומזו. התעשיית והסוחרים עסוקים בהגשת תביעות משפטיות, במסירת הצהרות לציבור, בהתנגחויות ובהאשמות חריפות על הנושא: "מי הפחיד את הקהל וגרם למשבר?"

מבחן לעיני העגל

עניי העגל של אדי קנטור, המוכר היטב בארץ מביקורו לא מכבר, היוו גורם לא פחות חשוב מכשרונו העצום לשעשע אנשים בכל דרכי הארוכה במבמות וודביל אל תיאטרות ברודוויי ועד לבד הקולנוע ולגלי האתר.

לפני ימים מספר, בגיל של 58, עמדו עיני העגל בנסיון חדש. אדי קנטור ערך את הופעת הבכורה שלו בטלוויזיה. הנסיון החדש לכוכב ותיק זה עבר בשלום. הבקורת ציינה: "אמן רדיו ותיק נשאר טבעי גם מול מצלמת הטלוויזיה..."

הוליבוד מנציחה את התנ"ך

לאחר שהפך ססיל ב. דה מיל את מעשה שמשון להצגת רביו הוליבודית שהכניסה לו מיליונים לא מעטים, מתחילה חברת פוקס-המאה העשרים לספל במעשה דוד-בת-שבע. את שתי הדמויות התנכיות יגלמו גרגורי פק וסוון הייזר. לכתחילה רצה מנהל פוקס, זאנוק, לצלם את האפוס ביש"אל, אולם "בעיות תקציביות" אילצו אותו להסתפק בדרומה של מדינת אריזונה "הדו" מה מאד" בנופה לחלקה הדרומי של ארץ-ישראל.

שוב מורה שירר

מורה ("נעלים אדומות") שירר, הרק דנית אדומת השער של להקת הסאדלרס וולס הלונדונית, שהיתה לרקדנית בעלת שם עולם לאחר סרטו הראשון, תופיע שנית על הבד, גם הפעם בתפקיד של רקדנית באלט, וידידתו של הסופר הדאני האנס אנדרסן (שבהשראת יצירתו נוצר הסרט "נעלים אדומות").

מכתחות העיר לאשה"

הכל מתחיל בועידה ארצית של ראשי

עיריות אמריקאיים המתקיימת בסאן פראנציסקו. בין השאר בועידה: א. ראש עירייה, עורכת דין נוקשה, וב. פועל נמל קשה-אגרופים שעלה לדרגת ראש עירייה בעיקר ב"כוח שרירי".

בתחילה אין חיבה הדדית שורה אצל ה"זוג המשונה הזה, אולם לאחר הרפתקאות רבות, הכוללות השתתפות מאונס בקטטה ב"בית קפה, ביקור שלא מרצון בבית הסוהר ואי הבנות רבות, מקשרת אהבה את לבבות השניים. את הלבבות, לא את הגופות, כי רקדנית חמודה גורמת לפירוד ביניהם. ברם, הכל בא על מקומו בשלום לאחר שהגיבור מחטל באגרופיו את יריבו בבחירות והגיי בורה מחטלת בתרגיל ג'ו-ג'יטסו את ה"רקדנית החמודה".

קלארק גיבל ולורטה יאנג, בתפקידים הראשיים מנצלים עד תומו תסריט מוצלח.

"הרפתקה בברלין"

הסרט הזה צולם בשנה שעברה בחלקים שונים של גרמניה הכבושה והוא תערובת של שני נושאים. ראשית, הוא מעלה על הבד בצורה דומתית את דרך ההספקה ה"אורית" שארגנו הבריטים והאמריקאים בזמן

המצור הסוביטי על ברלין. במרכז עלילה זו מטוס אחד ושני אנשים: סרג'נט דאני (דמות המבוצעת יפה בידו מונטגומרי קליפט), צעיר בעל נטיות ליברליות וטוב לב נאיבי במקצת, ומכונאי ראדאר, הנק, (פול דולגלס) אנטי-נאצי מובהק, המוצא דופי בכל דבר גרמני. זה האחרון אינו בורח, אלא נאמן באהבה גרמנית.

שני האנשים נקלעים להרפתקאות המשפיעות עליהם באפנים שונים. הסרג'נט פוגש בנערה גרמנית נחמדה החיה בעוני. ב"מקרה" הוא מתעבב בברלין, ושם נמלטים השניים מצפרי המשרה האמריקאית וה"רוסי" ובניתיים מתאבדים זה בזה. הוא מחי ל"ט לשאת אותה ובחזרו לבסיס מגיש בקשה מתאימה. ידידו גומר להניא אותו ממעשה זה ולהסיר את המסוה מעל הנערה. הוא מלה שהיא מרמה אותו, שכל רצונה הוא להנשא על מית שתגיע בדרך זו לארצות הברית, אל אהובה.

בינתיים פוגש הנק בנאצי שעינה אותו בהיותו במחנה שבויים. הוא עוקב אחריו ובמקום בודד נוקם את נקמתו. לאחר זאת הוא מרגיש בחילה על המעשה שעשה. ב"בואו הביתה מורדת בו אהובתו. הנק שמח: כניעתה והשפלתה היו לו לזרה. הסרג'נט, הנוטה לסלות, נכונה ברוחניו והנק "הקשה" מתרכך. המסקנה: היחס הנכון לגרמנים נמצא אי שם בין שתי הגישות.

אילו היה המחבר-הבמאי גורגי סיטון מתחם אל הנושא בריצינות מוחלטת, היתה התיאציה יכולה להיות סרט מענין. אולם הוא אינו ניגש לבעיה בלב שלם; הוא מחפש במקומות רבים מדי את הצד הקומי, הוא פותר מצבים רבים בעזרת להטים של התחכמות. גם איפוי הדמויות אינו מוצלח. הנערה הגרמנית צבועה "משום שאת הגרמנים למדו לשקר".

ישנן אי אלו נקודות טובות: דמות של מרגל רוסי ציניקן מקסים — ותמונת הברחה ברכבת העוברת את גבול האזור הרוסי. ודווקא מקומית מוצלחים אלה מני בירים את רצער על קלות הדעת שבה זכו שאר חלקי הסרט.

בדרך מקרה

מונטגומרי קליפט, "מונטי" בפי ידידיו, הוא אחד מאלה שהיו לשחקנים בדרך מקרה. אלמלא פנה אליו מישוה — הוא אינו זוכר בדיוק מי היה זה — בהיותו בן ארבע עשרה להופיע במחזה של חובכים, קרוב לוודאי שהיה בוחר במקצוע אחר: למשל ספסר-בורסה כמו אביו, כי מונטי מעולם לא חש כל נטיה למשחק.

ברם, לאחר שטעם את אבקי-דבמה שוב לא ירד ממנה עד אשר התחיל, לפני ארבע שנים, את הקאריירה ההוליבודית שלו במאה בני".

מונטי הוא בן שלושים, רוק, ואוהב לתור ארצות רבות. האולפן שלו טוען ש"ביקר עד היום בסין, קובה, מקסיקו, אנגליה, אירופה וישראל. נסיעתו לישראל נשארה כפי הנראה בגדר סוד..."

בקצרה

"נשיקה של חצות" — המעשה הישן בלבוש חדש: זמר לא ידוע המתגלה לפתע ונעשה בין לילה כוכב גדול. הזמר הוא מאריו לנצה והבמאי, ג'ו פאסטרנאק התווך עצמו (הוא בים את סרטיה הראשונים של דיאנה דורבין).

"נעלים אדומות" — הסרט אינו במוי מוצלח של האגדה הנפלאה שכתב הנס אנדרסן, אך כסרט-באלט הוא עולה על כל מה שנראה עד היום על הבד. מורה שירר, רוברט הלפמאן ומסין מספקים את המחול, בעוד שאנטון וואלברוק ואחרים דואגים למשחק.

חידון הקולניע - ה' זיהוי

אנו מסיימים השבוע את חידון הקולנוע. זהה את השחקנים אשר בתמונות ושלח את התשובות, ביחד עם התשובות לארבעת החלקים הראשונים של החידון, לפי הכתוב בת: חידון הקולנוע, "העולם הזה", ת. ד. 136, תל-אביב.

בין הפותרים נכונה יוגרלו הפרסים הבאים:

א. כרטיס מינוי זוגי שנתי לבית הקולנוע הקרוב למקום מגורו של הזוכה.

ב. הסרט השביעי, הוצאת "עם עובד".

ג. מריון חיה, ויקי באום, הוצאת סברסקי.

ד. עליסה בארץ הצליח, הוצאת ניומן.

ישתתפו בהגרלה רק פתרונות שיגיעו למערכת לא יאוחר מיום 30.11.50.

"מנגי האויר לא
רע היום, מה?"
(אנדר)

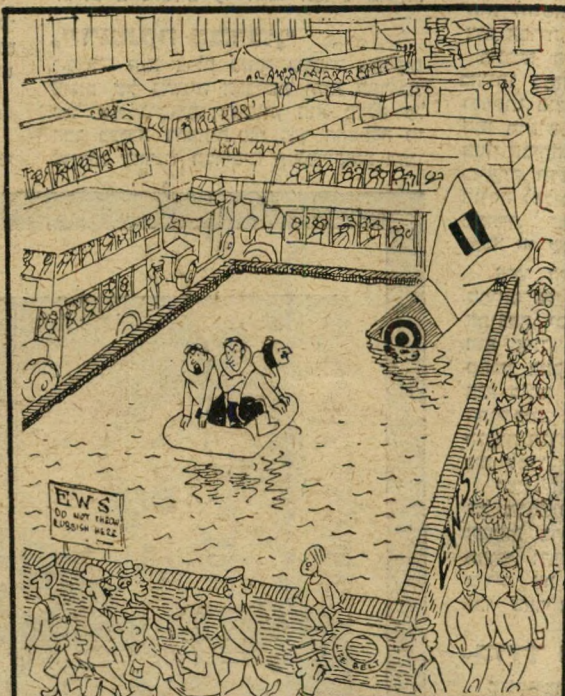
"עוד חמט

דקוה, ויהיה בדיוק מוכן..." (אשר)

"כן, גב
רובינסון
אני לובש
צנזרון

ועניבה, וגם לולא לבטחי, לא הייתי כותב לך
את הנקודות!!" (סנסט)

"כבר 3 ימים, ועוד איך סימן להצלה"
(אקנול)

"א.נ.
אני מתפלל שלא קבלתי תשובה על שני מכתבי
הקודמים..." (אמור)

"איה בעיטה נהדרת"
(סטרופ)

